

ЗМІСТ

Засідання сорок восьме, ранкове *(Четвер, 4 червня 2015 року)*

Складення присяги членами Вищої Ради юстиції	...3
Заяви фракції “Опозиційний блок” та групи “Воля народу”	...5
Прийняття Постанови “Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Шлемка Д.В.”	...9
Ратифікація Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та Європейським поліцейським офісом щодо встановлення захищеної лінії зв’язку	...13
Прийняття Постанови “Про План законодавчого забезпечення реформ в Україні”	...18
Щорічне послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України	...26
Внесення змін до Закону “Про порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України”	...56
Розгляд проектів законів	
“Про внесення зміни до статті 16 Закону України “Про приватизацію державного майна” щодо залучення радників до приватизації”	...65
“Про внесення змін до Закону України “Про інформацію” щодо визначення норм обов’язкового захисту”	...76
Заява депутатських фракцій Радикальної партії Олега Ляшка і “Народний фронт”	...74
Заяви народних депутатів України щодо голосування	...84

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ СОРОК ВОСЬМЕ

Сесійний зал Верховної Ради України

4 червня 2015 року, 10 година

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги народні депутати! Прошу заходити до сесійного залу, займати робочі місця. Прошу секретаріат запросити депутатів до роботи.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ГРОЙСМАН В.Б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги народні депутати! Прошу зайняти робочі місця і підготуватися до реєстрації.

Можемо розпочинати роботу.

Сьогодні надзвичайно важливий день. Ми матимемо можливість заслухати послання Президента України, розглянути і затвердити напрацьований народними депутатами України План законодавчого забезпечення реформ в Україні, який систематизує нашу роботу, а також розглянути багато інших проектів законів, урядових ініціатив, які необхідно ухвалити.

Шановні колеги народні депутати, прошу підготуватися до реєстрації (*Шум у залі*).

Шановні колеги народні депутати, будь ласка, підготуйтеся до реєстрації. Прошу увімкнути систему "Рада". Шановні колеги, прошу реєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 326 народних депутатів.

Шановні колеги, ранкове засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Сьогодні день народження у наших колег. Давайте привітаємо їх зі святом. Із днем народження вітаємо Тетяну Миколаївну Чорновол (*Оплески*). Вітаємо нашого колегу Сергія Петровича Лабазюка (*Оплески*). Вітаємо Ігоря Федоровича Молотка (*Оплески*).

Шановні колеги народні депутати, за порядком денним зараз розглянемо питання щодо складення присяги членами Вищої ради юстиції.

Відповідно до статті 131 Конституції України Генеральний прокурор України та міністр юстиції України за посадою входять до складу Вищої ради юстиції. На 12 позачерговому з'їзді суддів, що відбувся 25–26 вересня 2014 року, шляхом таємного голосування делегатів з'їзду було обрано членами Вищої ради юстиції Наталію Олександрівну Волковицьку, Аллу Сергіївну Олійник, Олексія Валентиновича Муравйова.

Відповідно до статті 17 Закону України “Про Вищу раду юстиції” перед вступом на посаду член Вищої ради юстиції складає присягу.

Шановні колеги, прошу вашої уваги! Для складення присяги до трибуни запрошується міністр юстиції України, член Вищої ради юстиції Павло Дмитрович Петренко. Будь ласка.

ПЕТРЕНКО П.Д., *міністр юстиції України*. “Я, Петренко Павло Дмитрович, присягаю сумлінно, чесно і неупереджено здійснювати повноваження члена Вищої ради юстиції для забезпечення формування чесного, високопрофесійного, незалежного корпусу суддів з метою додержання закону та етики діяльності суддів і прокурорів”.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павле Дмитровичу.

Для складення присяги до трибуни запрошується Генеральний прокурор України, член Вищої ради юстиції Віктор Миколайович Шокін. Будь ласка.

ШОКІН В.М., *Генеральний прокурор України*. “Я, Шокін Віктор Миколайович присягаю сумлінно, чесно і неупереджено здійснювати повноваження члена Вищої ради юстиції для забезпечення формування чесного, високопрофесійного, незалежного корпусу суддів з метою додержання закону та етики діяльності суддів і прокурорів”.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторе Миколайовичу, вітаємо вас зі вступом на посаду члена Вищої ради юстиції.

Для складення присяги до трибуни запрошується член Вищої ради юстиції Наталія Олександрівна Волковицька. Будь ласка.

ВОЛКОВИЦЬКА Н.О., *член Вищої ради юстиції*. “Я, Волковицька Наталія Олександрівна, присягаю сумлінно, чесно і неупереджено здійснювати повноваження члена Вищої ради юстиції для забезпечення формування чесного, високопрофесійного, незалежного корпусу суддів з метою додержання закону та етики діяльності суддів і прокурорів”.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаємо.

Для складення присяги члена Вищої ради юстиції до трибуни запрошується Алла Сергіївна Олійник.

Прошу.

ОЛІЙНИК А.С., *член Вищої ради юстиції*. “Я, Олійник Алла Сергіївна, присягаю сумлінно, чесно і неупереджено здійснювати повноваження члена Вищої ради юстиції для забезпечення

формування чесного, високопрофесійного, незалежного корпусу суддів з метою додержання закону та етики діяльності суддів і прокурорів”.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаємо зі вступом на посаду.

Шановні колеги народні депутати, для складення присяги члена Вищої ради юстиції до трибуни запрошується Олексій Валентинович Муравйов. Будь ласка.

МУРАВЙОВ О.В., *член Вищої ради юстиції*. “Я, Муравйов Олексій Валентинович, присягаю сумлінно, чесно і неупереджено здійснювати повноваження члена Вищої ради юстиції для забезпечення формування чесного, високопрофесійного, незалежного корпусу суддів з метою додержання закону та етики діяльності суддів і прокурорів”.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаємо членів Вищої ради юстиції зі вступом на посаду. Бажаємо успіхів у вашій важливій роботі!

Шановні колеги народні депутати, щойно я отримав заяву від фракції “Опозиційний блок” та групи “Воля народу” про оголошення перерви, яку просять замінити виступом. Відповідно до поданих заяв до виступу з трибуни Верховної Ради України запрошується Ігор Шурма, “Опозиційний блок”. Відводиться 3 хвилини. Будь ласка.

ШУРМА І.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров’я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Опозиційний блок”)*. До цього виступу

спонукала критична ситуація, яка склалася з матеріальним забезпеченням медичної допомоги військовослужбовців та цивільного населення в зоні проведення Антитерористичної операції на території України. Немає потреби давати оцінки в цілому національній системі охорони здоров'я. Більш ніж відверту оцінку дав Президент України на засіданні Комітету з економічних реформ, визначивши стан справ у національній системі охорони здоров'я як національну катастрофу.

Водночас ми не маємо права не реагувати на виклики, які постали перед нами у зв'язку з військовими подіями на Донбасі та зовнішньою агресією. Військовослужбовці так само, як цивільне населення, потерпають від критичного дефіциту лікарських засобів та виробів медичного призначення. Зрозуміло, що в нинішніх соціально-економічних умовах ідеального забезпечення в зоні бойових дій створити неможливо. Але є реальна можливість частково забезпечити ці потреби, а деякими товарами медичного призначення, які зберігаються на регіональних базах спеціального медичного постачання, забезпечити стовідсотково за рахунок державного резерву. Це бинти, марля, шприци, жгути для зупинки кровотеч, перев'язувальні пакети, медичний спирт, автоклави, бікси для стерилізації тощо. Тим більше на сьогодні не мала частка з цього переліку вже розброньована. Дискусії з цього приводу вже давно ведуться в кулуарах, а рішення прийняти ніхто не може, що свідчить про безвідповідальність та непрофесійність деяких органів центральної виконавчої влади, нездатність адекватно реагувати на виклики в кризових ситуаціях.

Хочу нагадати, що коли владі потрібно, вона може придумати все, аби знайти вихід. Чого вартує лише істерія з приводу свинячого грипу, коли було прийнято рішення розбронювати запаси і роздавати товари медичного призначення. У той час Харківська область отримала 250 кілометрів марлі, якої вистачило б покрити всю відстань від Харкова до Дніпропетровська.

Потрібно врахувати, що ініціативи стримуються Постановою Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до Порядку реалізації матеріальних цінностей державного резерву” (№418) від 22 травня 2013 року, якою передбачена реалізація за умови проведення аукціонів. Чи не цинізм по відношенню до військово-службовців та цивільного населення, які потерпають на війні та на сході, влаштовувати торги? Тому, на мою думку, уряду варто терміново переглянути постанову Кабінету Міністрів та прийняти рішення про безоплатну передачу цих засобів для військових потреб та територіальним лікувальним закладам, забезпечивши при цьому суворий контроль за оприбуткованим використанням та списанням.

Зрозуміло, що запаси держрезерву не мають знижуватися, тому кошти, передбачені постановою №300 від 31 березня, можуть використовуватися для поповнення державного реєстру. За неперевіреною інформацією, яку ми вчора отримали, на сьогодні на базах залишків немає...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, 10 секунд.

ШУРМА І.М. Якщо залишився нуль, це означає, що вони реалізовані на торгах, отже, кошти десь є.

Прошу вважати мій виступ депутатським запитом до Генерального прокурора щодо проведення перевірки наявності запасів на базах спецмедпостачання і позитивного вирішення питання для військовослужбовців та жителів зони...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Відповідно до поданої заяви депутатських фракції і групи про оголошення перерви слова для виступу просить надати народний депутат Молоток. Відводиться 3 хвилини. Будь ласка.

МОЛОТОК І.Ф., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ №160, Сумська область, самовисуванець). Шановний головуєчий! Шановні колеги народні депутати! Шановні громадяни України! 8 червня виповнюється 95 років від дня народження видатного легендарного льотчика Івана Микитовича Кожедуба, який народився на славетній Сумщині у селі Ображіївка Шосткинського району. Свій шлях до неба Іван Микитович розпочав у місті Шостка у місцевому аероклубі. У 1941 році закінчив Чугуївську військову авіаційну школу пілотів. У 1943 році був відправлений на фронт. Він — найефективніший льотчик Другої світової війни. На його рахунку 64 збитих ворожих літаки! У 33 роки йому було присвоєно звання генерал-майора авіації.

Наприкінці війни його авторитет і популярність були настільки великі, що він став справжньою легендою, хоча завжди залишався простою і доступною людиною. Його ім'ям названі вулиці, парки, навчальні заклади, у місті Шостка працює музей легендарного льотчика.

Можна багато говорити про ратні подвиги повітряного аса, але передусім потрібно відзначити його як патріота, громадянина, людину, яка була взірцем відданості обов'язку і Вітчизні.

Разом з депутатом Андрієм Деркачем ми зареєстрували проект постанови Верховної Ради про відзначення ювілею Івана Микитовича.

Шановні колеги депутати, звертаюся до вас, з проханням підтримати відзначення на державному рівні 95-річчя видатного сина українського народу, справжнього патріота. Вважаю, що його постать заслуговує на всенародну шану.

Шануючи пам'ять Івана Микитовича Кожедуба, віддаючи належне його патріотизму, мужності, ми висловлюємо повагу сьогоднішнім захисникам Вітчизни.

Звертаюся до голови профільного комітету Миколи Княжицького з проханням розглянути цей проект постанови і внести на розгляд до залу Верховної Ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, відповідно до поданої заяви підготовлений проект постанови [№2010а](#), який вноситься на ваш розгляд.

Хочу вас поінформувати, що до Верховної Ради України надійшла заява народного депутата Дмитра Васильовича Шлемка, обраного від політичної партії “Всеукраїнське об’єднання “Батьківщина”, про бажання дострокового припинення повноважень народного депутата України. Відповідна заява була розглянута комітетом.

До слова запрошується перший заступник голови профільного комітету щодо інформації про розгляд цієї заяви регламентним комітетом (*Шум у залі*).

Шановні колеги народні депутати! Будь ласка, займіть свої робочі місця в залі (*Шум у залі*).

Шановні народні депутати, прошу вашої уваги! Миколо Трохимовичу, наведіть, будь ласка, у себе порядок! Андрію Анатолійовичу, наведіть, будь ласка, у себе порядок! Колеги, у залі дуже шумно! (*Шум у залі*).

Шановні колеги народні депутати, ще раз прошу вашої уваги!

Звертаю увагу на порядок у залі народного депутата Сергія Лещенка, народного депутат Бурбака, народного депутата Кутючого! Колеги, прошу вашої уваги! Сконцентруйтеся, будь ласка, на роботі. Колегам народним депутатам неможливо доповідати, коли в залі гамірно. Іване Крулько, прошу вашої уваги! Колеги, будь ласка, трохи тихіше!

До доповіді запрошується Павло Пинзеник. Будь ласка.

ПИНЗЕНИК П.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Народний фронт”). Шановний Голово! Шановні народні депутати України! Комітет з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України на своєму засіданні 3 червня цього року розглянув заяву народного депутата України Дмитра Васильовича Шлемка про дострокове складення ним повноважень народного депутата України згідно з положеннями пункту 1 частини другої статті 81 Конституції України та статті 4 Закону України “Про статус народного депутата України”.

Комітет ухвалив рішення внести на розгляд Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України “Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Шлемка Д.В.” (№2010а). Просимо підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу сконцентруватися. Зараз ми голосуватимемо за прийняття цього проекту постанови. Хочу зосередити вашу увагу на тому, що заява написана власноруч. Дмитро Васильович Шлемко зараз присутній у залі, і я запрошую його до слова (Оплески).

ШЛЕМКО Д.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Всеукраїнське об’єднання “Батьківщина”). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Відповідно до пункту 1 частини другої статті 81 Конституції України та статті 4 Закону “Про статус народного депутата України” перед Верховною Радою України заявляю про складення повноважень народного депутата України. Мотивація прийняття такого рішення викладена у заяві, яку ви сьогодні отримали.

Я — народний депутат України чотирьох скликань: п'ятого, шостого, сьомого і на сьогодні — восьмого. Десятий рік працюю у Верховній Раді.

У п'ятому скликанні після Помаранчевої революції більшість у Верховній Раді отримали “Наша Україна”, “Блок Юлії Тимошенко” та СПУ. Однак через зраду лідера Соціалістичної партії України у Верховній Раді створилася антинародна більшість.

У шостому скликанні “Блок Юлії Тимошенко” та “Наша Україна” отримали більшість у складі 227 голосів. Однак вперше через те, що з'явилися “тушки”, більшість отримали антинародна Партія регіонів і комуністи. І в сьомому скликанні “Всеукраїнське об'єднання “Батьківщина”, “УДАР” і “Свобода” більшості не мали.

Таким чином, мені як народному депутату цих трьох скликань доводилося працювати в опозиції, коли за ті чи інші досягнення, які потрібно було зробити, ламали руки, ноги, пробивали голову. Але ми тоді боролися і виборювали, щоб були українська мова, українська історія, українська культура, українські герої.

У цьому скликанні український народ вперше довірив конституційну більшість національно-демократичним силам і особливо молоді. І я вважаю, що моя місія як народного депутата, який попрацював у цьому скликанні, виконана. Наразі українське суспільство має запит на молодих, енергійних, професійно підготовлених людей, які володіють основами ринкової економіки, мають міжнародні знання, знають іноземну мову. Тому на з'їзді партії “Батьківщина”, коли приймалося рішення оновити нашу фракцію у парламенті (на сьогодні, окрім обов'язків народного депутата, я вже 16 років виконую місію голови Івано-Франківської обласної організації партії “Батьківщина”) було поставлено завдання привести команду “Батьківщини” на місцевих виборах, як це і було раніше, у тій достатній мірі, як це визначають виборці, до влади.

Тому я просив би відповідно до статті 222 закону...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити, будь ласки.

ШЛЕМКО Д.В. Прошу Верховну Раду України проголосувати сьогодні за дострокове припинення моїх повноважень.

Моя заява є щирою і не містить жодних спекуляцій, які навколо цього розгортаються. Тому прошу Верховну Раду і народних депутатів визначитися. Я завжди натискав кнопку “за”, якщо хтось мав велике бажання.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Шановні колеги народні депутати, на ваш розгляд внесено проект постанови №2010а відповідно до поданої заяви за власним бажанням народного депутата Шлемка про складення ним повноважень народного депутата України. Ви заслухали виступ народного депутата.

На ваш розгляд вноситься пропозиція про прийняття проекту Постанови “Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Шлемка Д.В.” (№2010а). Прошу підготуватися до голосування.

Прошу голосуванням підтримати заяву за власним бажанням народного депутата України. Колеги, прошу голосувати!

“За” — 218.

Шановні колеги, я думаю, що наш колега народний депутат оцінить прагнення всіх, щоб він залишився, але наголошую на тому, що це власне бажання народного депутата України.

Для голосування вноситься проект Постанови “Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Шлемка Д.В.” ([№2010а](#)). Колеги, прошу заспокоїтися і підготуватися до голосування. Готові голосувати? (*Шум у залі*). Колеги, готові голосувати? Шановні колеги, прошу голосуванням підтримати заяву за власним бажанням народного депутата Шлемка про складення повноважень народного депутата України. Прошу голосувати. Колеги, ви ж розумієте, що це право депутата... (*Шум*

у залі). Прошу голосувати. Кадрове питання не потребує повернення. Прошу голосуванням підтримати цю заяву.

“За” — 227.

Рішення прийнято.

Юрій Луценко, 1 хвилина. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія “Блок Петра Порошенка”). Шановні колеги, вчора ввечері в комі, не приходячи до свідомості, помер поранений майданівець Орленко Віктор Миколайович. Прошу пом’янути цю світлу людину хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання)

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати! Послухайте, яка зараз тиша в залі, наскільки комфортно, результативно і нормально можна працювати. Коли всі починають одночасно говорити, атмосфера в залі просто нестерпна. Я прошу вас, знаходячись у залі, поважати один одного. Ви маєте розуміти, що за цією трибуною виступають ваші колеги. Тому я дуже прошу це враховувати.

На ваш розгляд вноситься проект Закону “Про ратифікацію Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та Європейським поліцейським офісом щодо встановлення захищеної лінії зв’язку” ([№0025](#)). Доповідає заступник міністра внутрішніх справ

Тігран Авакян. Є пропозиція доповідача розглядати цей проект закону за скороченою процедурою.

Прошу голосувати за цю пропозицію.

“За” — 188.

Рішення прийнято.

Прошу доповідати.

АВАКЯН Т.А., *заступник міністра внутрішніх справ України з питань Європейської інтеграції*. Шановний головуєчий! Шановні народні депутати! З метою розвитку чинної Угоди про стратегічне співробітництво між Україною та Європейським поліцейським офісом міністерство внутрішніх справ разом з центральними органами виконавчої влади України здійснили заходи, спрямовані на укладання Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та Європейським поліцейським офісом щодо встановлення захищеної лінії зв'язку. Вказаний міжнародний договір між Україною та Європоллом врегулює питання про встановлення у МВС захищеного каналу зв'язку Європолу “SIENA”.

Проект закону, який вноситься на розгляд, розроблений МВС з метою ратифікації цього меморандуму. Підписання меморандуму українською стороною відбулося 11 березня цього року в місті Києві, а стороною Європолу 19 березня цього року в місті Гаазі. Ратифікація вказаного меморандуму викликана необхідністю обміну інформацією між Україною та Європоллом на підставі чинної Угоди про стратегічне співробітництво, що передбачає встановлення захищеної лінії зв'язку між ними. Крім того, захищена лінія зв'язку використовуватиметься для обміну персональними даними з Європоллом після укладення Угоди про оперативне співробітництво між Україною та цим органом Європейського Союзу.

Слід відзначити, що питання укладення Угоди між Україною та Європоллом про оперативне співробітництво включене Європейською комісією до плану дій для України з реалізації візового режиму з Європейським Союзом як необхідна передумова

спрощення отримання громадянами України права в'їзду на територію Європейського Союзу.

Набрання чинності меморандумом дасть можливість за допомогою захищеної лінії зв'язку здійснювати в режимі реального часу обмін інформацією між Україною та країнами — членами Європейського Союзу через Європол.

Прийняття проекту Закону “Про ратифікацію Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та Європейським поліцейським офісом щодо встановлення захищеної лінії зв'язку (№0025)” створить правові підстави для набрання чинності меморандумом, що засвідчить прагнення нашої держави до поглиблення практичної взаємодії з європейськими інституціями та сприятиме зусиллям України...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, 10 секунд.

АВАКЯН Т.А. ...злочинності на національному та міжнародному рівнях. Пропоную схвалити пропозицію щодо ратифікації меморандуму. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Співдоповідач — заступник голови Комітету з питань європейської інтеграції Андрій Артеменко.

АРТЕМЕНКО А.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка)*. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Комітет з питань європейської інтеграції розглянув цей проект закону, внесений Президентом України, і ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді підтримати його в цілому. Народні депутати члени комітету виходили з того, що ратифікація цього меморандуму

дасть змогу завершити внутрішньодержавну процедуру, засвідчить прагнення нашої держави до поглиблення практичної взаємної співпраці з європейськими інституціями та сприятиме зусиллям України в боротьбі з транскордонною злочинністю на національному та міжнародному рівнях.

Хочу також поінформувати шановних народних депутатів, що на сьогодні захищений канал зв'язку Європолу "SIENA" встановлено в усіх державах — членах ЄС, а також так званих Третіх сторонах — державах — не членах ЄС (Австралія, Канада, Сполучені Штати Америки, Ісландія, Норвегія та інші країни) та міжнародних організаціях (Євроюст, Інтерпол, Європейський банк, Міжнародна митна організація, Міжнародний моніторинговий центр з наркотиків та наркозалежності), з якими Європейським поліцейським офісом укладено угоди про стратегічне та оперативне співробітництво.

Зазначу також, що рішення нашого комітету узгоджується з висновком Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, в якому зазначається, що меморандум може бути ратифікований з врахуванням висловлених зауважень та супровідних документів. Тому прошу підтримати його прийняття в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошується до доповіді з місця голова профільного комітету Ірина Геращенко, і переходитимемо до голосування. Відводиться 1 хвилина.

ГЕРАЩЕНКО І.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка"). Шановні колеги, очевидним є те, що парламент підтримає прийняття цього

проекту, але я візьму на себе сміливість від імені нашого комітету, від усього сесійного залу задати пану Авакяну таке запитання.

Пане Авакян, учора Президент України вкотре підійшов до питання безвізового режиму й аналізу того, чому з тих 10 пунктів, щодо яких у нас і досі є зауваження від європейської сторони, вісім не виконало саме Міністерство внутрішніх справ? І це неправильно, що ми вас бачимо тут вперше. Вас не було ані на парламентських слуханнях з питань безвізового режиму, ані на засіданні комітету. Тому я хочу вас поінформувати про те, що Верховна Рада прийняла проект постанови про щомісячний звіт щодо виконання плану дій з візової лібералізації. Основні пункти постанови стосуються саме вашого міністерства, і завтра ми чекаємо на частину такого звіту. Просимо вас приходити сюди не тільки на ратифікацію угод, коли парламент вас підтримує, а виконувати все те, що стосується зобов'язань України щодо отримання українцями безвізового режиму. Це абсолютно ваше зобов'язання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, на розгляд вноситься проект Закону “Про ратифікацію Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та Європейським поліцейським офісом щодо встановлення захищеної лінії зв'язку” ([№0025](#)). Відповідно до рішення комітету є пропозиція прийняти його в цілому.

Шановні народні депутати, прошу зайняти робочі місця і підготуватися до голосування.

Шановні колеги, прошу голосуванням підтримати прийняття в цілому проекту закону №0025.

“За” — 294.

Рішення прийнято.

Шановні колеги народні депутати, на ваш розгляд внесено проект Постанови “Про План законодавчого забезпечення реформ в Україні” ([№2986](#)). Це колективна праця, над якою працювали сім груп, і були задіяні 89 народних депутатів, покликана систематизувати нашу спільну роботу. Зараз я вам доповім про це.

Прошу підтримати пропозицію про розгляд даного проекту постанови за скороченою процедурою.

“За” — 201.

Дякую.

Шановні колеги, прошу звернути увагу на екран. Ми підготували невелику презентацію цієї роботи. Очевидним є те, і наш досвід показує, що потрібно систематизувати нашу роботу, щоб працювати в плановому режимі і відповідним чином підвищити якість законотворення, щоб усі наші рішення були не хаотично розрізнені, а формували єдину систему вирішення тих чи інших питань або перетворень в тій чи іншій сфері. Причому всі ми розуміємо, що прийняття рішення сьогодні на сьогодні або сьогодні на завтра має відійти в історію. Це потребує певної систематизації нашої спільної роботи, об'єднання наших зусиль, бо робота депутата не може бути відокремленою від роботи парламенту.

Тому План законодавчого забезпечення реформ в Україні, який сьогодні буде презентований, — це систематизація нашої законотворчої роботи, що базується (прошу звернути вашу увагу) на Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Стратегії сталого розвитку “Україна–2020”, затвердженій Президентом України, Позачерговому посланні Президента у 2014 році, Коаліційній угоді, Програмі діяльності Кабінету Міністрів, схваленій парламентом, та інших міжнародних зобов'язаннях і документах.

Хочу звернути вашу увагу на те, що цей документ достатньо інтегрований, побудований у взаємодії з нашими міжнародними партнерами. На екрані ви бачите організації, з якими були проведені консультації щодо формування цього стратегічного документа.

У підготовці плану взяли участь 89 народних депутатів України. Опрацьовувався він спільно з фахівцями Адміністрації Президента України, Кабінету Міністрів, апарату РНБО, міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади. Широко залучалися до цієї роботи експерти громадських організацій та міжнародних структур, а також фахівці Інституту законодавства Верховної Ради України. Було створено сім робочих груп, які відображають повну структуру самого плану.

Ви бачите, що робота була побудована саме на базі профільних комітетів. Сім груп працювали за сімома напрямками, які передбачають прийняття відповідних рішень — конституційна реформа та верховенство права, реформа системи національної безпеки і оборони, міжнародні зобов'язання України, стабілізація макроекономічної ситуації та реформа економіки в цілому, соціальна сфера, охорона довкілля та природокористування, а також гуманітарна політика. Тобто сім великих базових блоків, що інтегрували в собі завдання, які перед нами стоять.

Документ показує, що нам на сьогодні потрібно планово прийняти 182 нових проекти законів, які регулюватимуть ці сфери, а також внести більше 300 змін до різних нормативних документів.

Пріоритетні законопроекти для прийняття найближчим часом виділені (ви бачите на наступному слайді). Вони охоплюють всі сім сфер. Відокремлено декілька десятків проектів законів, які ми маємо розглянути першочергово. Тут є визначений перелік пріоритетних законопроектів, які ми спільно опрацьовуватимемо. У Плані законодавчого забезпечення реформ в Україні зазначено назву цих проектів законів, суть їх і сфери, які вони мають регулювати. Тобто сформовано для нас повноцінну картину пріоритетних проектів законів у різних сферах, зокрема у сфері міжнародних зобов'язань, соціальній сфері, охороні довкілля і в тих напрямках, про які було зазначено, у тому числі йдеться про реформу економіки (*Шум у залі*).

Шановні друзі, дуже важливо не просто розробити план, а й створити умови для його виконання. Тому на базі координаторів робочих груп, які водночас є головами комітетів, буде створено моніторингові групи, і ми здійснюватимемо оперативний контроль за станом виконання цього плану. Періодично, раз на місяць, ми публічно заслуховуватимемо звіт щодо виконання. Це зробить роботу парламенту більш відповідальною. Буде запроваджено електронний моніторинг виконання плану. Очікувані результати... *(Шум у залі)*.

Колеги, я прошу вашої уваги! Народний депутат Андрієвський, прошу вашої уваги!

Таким чином, шановні колеги, ми забезпечили системність укладення цього документа та інклюзивність шляхом залучення широкої маси експертів, а також зацікавлених сторін. Цей план покликаний закласти фундамент для нової якості законопроектів, які ми маємо сформувати. Ми побудуємо також інструменти ефективного моніторингу реформ та операційний план, який буде робочим планом для роботи наших комітетів, міністерств і в цілому Кабінету Міністрів щодо внесення законодавчих ініціатив.

І ще одна річ, яка є дуже важливою. Я думаю, що Інститут законодавства Верховної Ради України у законотворчій діяльності має набути нового значення. І може бути створений відповідний сервіс для народних депутатів. Зокрема, якщо буде таке бажання у народного депутата, оскільки він має право вносити законопроекти, він даватиме технічні завдання для інституту, щоб розробляти відповідний законопроект, який може бути підготовлений фахівцями.

Шановні колеги, думаю, що це перший крок до повної систематизації нашої роботи, і я буду вдячний вам за подальшу роботу в цьому напрямі *(Шум у залі)*.

Я звертаюся до Олеся Довгого: можна взагалі мати трохи поваги? Ми говоримо про План законодавчого забезпечення реформ в Україні, фактично про план нашої роботи, який кожен

презентуватиме своїм виборцям, про сутність змін, які маємо провести. І я не розумію, як можна в цей момент відволікатися на якісь інші розмови (*Оплески*). Більше того, у цій залі присутні 89 народних депутатів, які за дорученням уряду, комітетів брали участь в розробці цього документа. Це план, який потребує від нас максимальної концентрації.

Шановні колеги, прошу вашої уваги. До співдоповіді запрошується голова профільного комітету Руслан Князевич. Відводиться 1 хвилина. Будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія "Блок Петра Порошенка"). Дякую, шановний пане Голово! Шановні колеги, вчора на своєму засіданні комітет досить детально розглянув запропонований Головою Верховної Ради, головами фракцій коаліції, а також головами комітетів, які є, умовно кажучи, кураторами певних розділів відповідного документа, План законодавчого забезпечення реформ в Україні.

Комітет, ознайомившись з документом, дійшов висновку, що насправді план розроблений з метою забезпечення не просто реформ, а реформ, спрямованих на приведення законодавства України у відповідність до Конституції України та для розвитку її положень. Ви знаєте, що в нас є величезна проблема, оскільки ціла низка актів законодавства, на превеликий жаль, або суперечить чинній редакції Конституції, або ми, зі свого боку, маємо борг перед суспільством, оскільки не прийняли надважливі закони, які впливають з нової редакції Конституції і які є надзвичайно нагальними для життя країни.

Для досягнення мети авторами пропонується встановити деякі організаційні положення, спрямовані на забезпечення оперативної та ефективної реалізації планів у стінах українського парламенту.

Комітет одностайно визнав, що прийняття даного проекту постанови дасть змогу консолідувати повноваження всіх суб'єктів права законодавчої ініціативи у напрямі реалізації найважливіших програмних документів України. Пан Голова Верховної Ради України вже їх озвучив, я не буду повторюватися.

До вашої уваги пропонується можливість прийняття 488 законодавчих актів у період каденції цього складу парламенту. В документі, що важливо, враховані також ті параметри, які були ухвалені в рамках зобов'язань, взятих Україною перед Радою Європи, міжнародними фінансовими організаціями на підставі Меморандуму про економічну та фінансову політику з Міжнародним валютним фондом та заходів у рамках співробітництва зі Світовим банком. Для цього в плані чітко визначено суть кожного законопроекту. Всі законопроекти поділені на систематичні розділи, які мають абсолютно логічну підставу і спрямованість щодо реалізації.

Таким чином, прийняття проекту постанови дасть змогу сформуванню законодавчі орієнтири для проведення справжніх законодавчих реформ на підставі програмних документів і міжнародних зобов'язань України з урахуванням громадських та наукових ініціатив. Крім того, це уможливить перехід на якісно нову законопроектну роботу парламенту шляхом формування на основі плану порядку денного сесії, розкладу пленарних засідань та безпосередньо порядків денних пленарних засідань.

Рішення комітету — підтримати такий план за основу і в цілому. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Прошу всіх депутатів займати робочі місця у залі. Після голосування ми радо вітатимемо Президента України.

Іван Григорович Кириленко, "Батьківщина". Відводиться 1 хвилина. Давайте обмінємося думками. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Всеукраїнське об’єднання “Батьківщина”). Шановний Володимире Борисовичу! Шановні колеги! Звертаюся до вас, друзі: приймаємо документ! Подивіться, товщина — 365 сторінок! Приблизно 490 законопроектів, які ми повинні прийняти за 2,5 року! Це намагання систематизувати нашу роботу. Хаос, гасіння пожеж, праця ривками — звичайно, це нікому не подобається і країні, тим паче, це не йде на користь.

Але, Володимире Борисовичу, я беру навіть не розділ, а один маленький параграф — “Сільське господарство”. І подивіться, тут жодного слова немає про ринок земель! Тут — розвиток орендних відносин і підтримка сільського господарства.

Володимире Борисовичу, через два місяці — посівна кампанія! Потрібно буде засіяти, обробити мільйони гектарів. А ми людям нічого не сказали. Мораторій закінчується 1 січня 2016 року. Або параліч, або ми повинні дати правила гри. Я просто наполягаю, друзі. Це запрацює тоді, коли ми будемо не просто на 2,5 року розтягувати цю законодавчу роботу, а є речі, які потрібно приймати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Додайте 10 секунд, і завершуємо. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Ми проголосуємо за прийняття цього документа. Але, Володимире Борисовичу, вже на наступному тижні ставте питання щодо мораторію на торгівлю землями сільськогосподарського призначення. Ми повинні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу.

Шановні колеги, перед тим як запросити до слова Олега Березюка, Віктора Галасюка, я хотів би сказати одну річ — це

живий стратегічний документ. Це не документ на 400 сторінок, який лежатиме на полиці. Це, якщо хочете, 400 днів нашої роботи, це щоденний план прийняття якісних рішень.

Життя в тому числі змінюватиметься. Я вірю в те, що соціально-економічна ситуація буде кращою. І цей план потребуватиме змін і коригувальних дій, але дуже важливо, щоб усі до нього були долучені. Аграрний сектор у секторі економіки займає надзвичайно важливий пріоритет, і ви це побачите. А такі чутливі питання, безумовно, потрібно розглядати. Жодного сумніву в цьому немає.

Олег Романович Березюк, “Об’єднання Самопоміч”. Відводиться 1 хвилина. Будь ласка.

БЕРЕЗЮК О.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Об’єднання “Самопоміч”). Вельмишановні депутати! Знаючи вас, Володимире Борисовичу, як системного працівника, розуміємо бажання структурувати те, що є неструктуризоване і незріле, — український парламентаризм. Але хочу підтримати тих колег, які кажуть, що це ширма, за якою може ховатися непрофесіоналізм.

Шановні колеги, якщо ми працюватимемо так, як зараз працюємо над Конституцією (за великим рахунком, ці проекти заперечують існування місцевого самоврядування), над проектом закону про вибори, який ніяк не можуть внести до сесійного залу, так, як ми сьогодні внесли до порядку денного проект закону про монополістів, а не про комісію, яка контролює їхню діяльність, якщо ми так само не внесемо до залу проект закону про тимчасові слідчі комісії, то які плани ми не приймали б, наша робота не буде ефективною.

Але Єгор Соболев нам каже, що до цього плану забули внести декілька важливих антикорупційних законопроектів. Тому

просимо зараз з голосу внести ці проекти законів до стратегічного плану бачення розвитку нашого парламентаризму. Тому не...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я розказав про те, що це живий документ і що тривала двомісячна робота колег над його розробкою. Ми можемо сформулювати внесення не з голосу. Ви запропонуєте внесення, і у робочому порядку буде внесено.

Шановні колеги, прошу займати робочі місця.

Віктор Галасюк. Будь ласка.

ГАЛАСЮК В.В., *голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка)*. Шановний Володимире Борисовичу! Шановні колеги народні депутати! Ми сьогодні, прямо зараз маємо прийняти проект Постанови “Про План законодавчого забезпечення реформ в Україні”. Чому?

Тому що, по-перше, він повністю синхронізує зусилля парламенту, Кабінету Міністрів, Адміністрації Президента. Ми в одному човні і маємо працювати на добробут українських громадян.

По-друге, він робить нашу роботу прогнозованою та прозорою для суспільства, зокрема показує очікування ефекту від тих законів, які ми приймемо, показує коли і що ми плануємо прийняти. Це надзвичайно важливо.

Шановні колеги, понад 60 відсотків цього законодавчого плану реформ — економічні законопроекти. Сьогодні ми їх маємо приймати для того, щоб створити нові робочі місця, збільшити податкові надходження за рахунок розвитку економіки, сприяти розвитку експорту. Це конкретний план роботи, напрацьований спільно всіма фракціями коаліції, узгоджений з профільними комітетами...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, будь ласка.

ГАЛАСЮК В.В. Шановні колеги, нам неодмінно потрібен цей план, оскільки це інструментарій втілення тих реформ, які ми запланували в п'яти стратегічних документах: Стратегії–2020, Коаліційній угоді, торговельній угоді з Євросоюзом, посланні Президента, Програмі діяльності уряду.

Тому, шановні колеги, давайте зараз приймемо. Якщо будуть додаткові доповнення, у живому режимі доопрацюватимемо, доповнюватимемо. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти робочі місця і голосуванням підтримати цей план. Ще раз наголошую: це живий документ, який покладатиме на парламент зобов'язання працювати, вносити проекти рішень, підтримувати їх, опрацювати, вносити зміни до самого плану і формувати зміни та доповнення.

Тому, шановні колеги народні депутати, прошу зайняти робочі місця. Готові голосувати? (*Шум у залі*).

Для голосування внесено проект Постанови “Про План законодавчого забезпечення реформ в Україні” ([№2986](#)). Це перший крок до нашої системної роботи.

Шановні народні депутати, прошу підтримати цю працю, в якій брали участь майже 90 народних депутатів України з різних комітетів, політичних фракцій парламенту. Колеги, прошу голосуванням підтримати прийняття в цілому проекту постанови №2986.

“За” — 256.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, вітаю вас з тим, що в нас є план, який дасть змогу систематизувати нашу роботу.

Шановні народні депутати України, хочу вас поінформувати, що сьогодні відповідно до частини другої статті 106 Конституції

України відбудеться звернення Президента зі щорічним посланням до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище.

У пленарному засіданні Верховної Ради України бере участь Президент України Петро Олексійович Порошенко. Давайте його привітаємо (*Оплески*)

До слова запрошується Президент України Петро Олексійович Порошенко.

ПОРОШЕНКО П.О., *Президент України*. Дорогий український народе! Пресвяті Отці! Високоповажні іноземні гості! Вельмишановні народні депутати! Шановний пане Прем'єр-міністре! Шановні члени уряду! Кожен з нас, хто уособлює сьогодні українську владу, рік тому чітко уявляв, на що він іде. Та й досі аж здригнешся, як згадаєш, в якому стані опинилася країна після того, як клептократичний режим Януковича чотири роки свідомо котив її до національної катастрофи, як впевнено вів справу до кінця української історії, який був запланований поза межами України.

Крім бюджету, бо гроші нікому не довірялися, все було віддане в повне розпорядження сусідньої країни, і вона прискореними темпами здійснювала демонтаж української державності. Крім ліквідації армії, спецслужб, руки дійшли навіть до того, що в "Нафтогазі" питаннями реверсу газу з Європи займався громадянин Росії, який одразу ж після революції втік до Москви разом зі всією бандою.

Що спливає в пам'яті щодо тих днів? Анексовано Крим. Російські бойовики захопили більшу частину Донбасу. Підбурювані Москвою сепаратисти розпалюють проросійські повстання в Харкові, Одесі, Миколаєві, Херсоні та багатьох інших містах. Кремль готувався до розчленування України, знав, що його п'ята колона остаточно знищила українську армію, обеззброїла її, залишила голою та босою.

У березні 2014 року до виконання завдань були готові трохи більше 5 тисяч вояків, та й то якби вони знайшли пальне для того, щоб доїхати до фронту. Забігаючи наперед, скажу, що зараз у зоні Антитерористичної операції боронять країну більше 50 тисяч українських героїв (*Оплески*). А загальну чисельність Збройних Сил України ми довели до 250 тисяч, і сьогодні нам є чим боронити Батьківщину.

Тоді деморалізована Майданом міліція розбіглася. На вулицях міст з'явилися півбіди, що ряжені, але біда, що озброєні особи. Прикриваючись святими іменами майданівців і добровольців, вони робили розбій і рекет. У старому парламенті тоді засідали “регіонали” і комуністи, які з кожним днем все вище і вище намагалися підняти голови. У Державному казначействі панував справжній вакуум. Там навіть забули, як пахнуть гроші. І це при тому, що за 2010–2014 роки Україна напозичала більше, ніж за всі роки незалежності до 2010 року. До чого я це все пригадую? Щоб правильно спрогнозувати, як воно буде, дуже адекватно оцінити, як воно є, варто інколи згадати, а як воно було, від краю якої загибелі ми тоді відскочили.

Головне наше завдання і досягнення за рік, що минув, — всім смертям наперекір всі ми (а під “ми” я маю на увазі всіх нас як велику українську націю) зберегли Україну. Як тут не згадати слова Василя Симоненка: “Народ мій є! Народ мій завжди буде! Ніхто не перекареслить мій народ!”

Шановні народні депутати! Шість місяців тому ми створили нашу реформаторську більшість, започаткували партнерські стосунки між Президентом, Прем'єр-міністром, урядом, Верховною Радою. У мене часто запитують, а чи задоволений я роботою уряду? Ні. Чи задоволений я роботою Верховної Ради? Очевидно, також ні. Скажу більше — я незадоволений і своєю роботою. Мені гріх скаржитися на брак критики в засобах масової інформації, у пресі, але ніхто мене не критикує більше, ніж я сам (*Оплески*). Знаєте, чому? Тому що народ всіма нами дуже незадоволений.

Та ми не маємо щонайменшого права нарікати на людей, які довірили нам країну. Ми не повинні скаржитися на суворі вимоги і жорсткі критерії. Ви, депутати, міністри, як і я, Президент, — точно не ті, кому зараз у країні найважче.

Наше спільне завдання — подвоїти й потроїти зусилля задля змін в Україні.

Час також проаналізувати, наскільки наші дії відповідають обраній стратегії, спланувати найближчі тактичні завдання і кроки. Із стратегічним курсом український народ визначився під час нашої Революції гідності та своїм голосуванням на позачергових президентських та парламентських виборах довів це. Ці три події у сукупності своїй стали очевидним і беззаперечним фактором європейського вибору українців.

Кінець сумнозвісної багатовекторності вніс повну ясність у питання не лише зовнішньої орієнтації, а й нашої внутрішньої політики — це однозначний та безповоротний курс на вступ до Європейського Союзу і глибока європеїзація України.

Період урочистих помпезних процедур минув. Ми розпочали важку, рутинну й копітку домашню роботу із забезпечення євроінтеграції. Тверде рішення українців повернути з історичних манівців на сучасний європейський автобан припало до душі не всім нашим сусідам. Коли в лютому-березні 2014 року ворог почав анексію Криму й агресію на Донбасі, він планував, що за рік Україна зникне з політичної карти Європи, маючи на увазі, європейську Україну, а ми, українці, згинемо, як ті літописні обри.

У Кремлі розраховали, що посіяні російськими спецслужбами бацили спровокують епідемію сепаратизму в усіх східних і південних областях. Але ця ідея не знайшла підтримки ніде, включно з Донбасом. І навіть у тимчасово окупованих районах Донецької і Луганської областей сепаратисти утримуються при владі лише завдяки російським багнетам. А над прожектором “Новоросія” його автори та промоутери кілька днів тому власноруч поставили велику могильну плиту.

Лише за рік країна, яка протягом двох десятиліть звикла до безтямної політики абсурдного пацифізму, створила сучасні Збройні Сили, які звільнили від окупантів більшу частину Донбасу. Добровольчі батальйони і волонтери, трудівники ВПК, мільйони і мільйони українців у колосальному патріотичному пориві і, головне, наші героїчні Збройні Сили — всі разом забезпечили це справжнє диво над Дінцем. На наших східних рубежах ми зупинили найсильнішу армію континенту. Адже там проти нас воюють не “шахтарі” чи “трактористи”, а як ми довели переконливо всьому світові — регулярні, озброєні до зубів підрозділи російських збройних сил.

Попри успіхи у створенні армії, слід чесно визнати: ми на сьогодні забезпечили хоча і якісно інший, ніж рік тому, але все ще мінімальний рівень обороноздатності держави. Ми навіть не всі діри залатали. Часом все ще бракує найнеобхіднішого, тим більше що чисельність армії збільшується. Якщо дивитися на картину статично, в ній повнісінько огріхів, не надто багато сьогодні величезних досягнень і багато недоліків, але за динаміку — так, як воно розгорталося протягом року, як було і як стало — нам немає чого соромитися. І волонтерський десант у Міноборони став взірцем співпраці громадянського суспільства та влади. Саме вони повсякденною самовідданою працею трансформують консервативну, громіздку і неповоротку систему управління та забезпечення. Ця система в Міністерстві оборони закристалізувалася ще з часів Ворошилова і Будьонного. І цей титанічний труд слід продовжити, бо реформа Збройних Сил, успішно розпочавшись, ще дуже і дуже далека від завершення.

Ми не змогли б зупинити ворога без широкої міжнародної коаліції і підтримки України та без дієвих і ефективних санкцій всього світу проти Російської Федерації. Вони завдали потужного удару по російській економіці, спричинили відчутне падіння ВВП. І це наша відповідь тим, які з великим скепсисом ставилися до наших скоординованих дій рік тому. Показово, що завтра-після-

завтра перед самітом Великої сімки в Німеччині до Києва завітають світові лідери і наші надійні партнери та друзі. 5 червня до України з першим в історії українсько-японських відносин офіційним візитом прибуває Прем'єр-міністр Японії Сіндзо Абе, а 6 червня — великий друг України та українського народу Прем'єр-міністр Канади Стівен Харпер. І це, дорогі друзі, — справжня демонстрація твердої і всебічної підтримки України з боку всього світу. Дуже символічно — на американському континенті Канада, на Далекому Сході — Японія. Весь світ.

Вражаюча солідарність світу з Україною хоча глобально і спричинена позитивним враженням від проєвропейської Революції гідності, друзі мої, не генерується автоматично! Вона потребує великих, часом титанічних зусиль української дипломатії, яка для захисту Вітчизни робить внесок, порівняний з ратним подвигом Збройних Сил (*Оплески*).

Дякую вам від імені українських дипломатів.

Росія протистоїть нам не лише вздовж державного кордону і по лінії зіткнення, а в усіх країнах і столицях світу, не шкодує своїх необмежених ресурсів. Географія антиукраїнської активності має глобальний характер. Проте наші друзі в Америці та Європі з нашої подачі міцно тримають єдину, консолідовану позицію, в якій Росія, попри всі зусилля, так і не змогла зробити пролом. І не допустити подібного — це головне завдання, яке я тут і зараз ставлю нашим дипломатам.

Вчергове потужну європейську міжнародну єдність ми відчули два дні тому в Ризі на саміті “Східного партнерства”. Попри те, що Україна в стані війни, попри те, що частина нашого кордону всупереч нашому бажанню контролюється не нами, попри те, що всередині України тисячі, сотні тисяч біженців, вигнаних Росією з місць постійного проживання, попри те, що в неpubлічних розмовах нам про цю головну перешкоду говорили цілком відверто, — перспектива безвізового режиму вперше набула фіксованого місця в календарі.

Чекати залишилося зовсім недовго, але, щоб вдало фінішувати, нам потрібен відповідний ривок. Всі технічні завдання мають бути виконані до кінця серпня, а у вересні ми очікуємо останню оціночну місію ЄС. Я особисто в щоденному режимі контролюватиму цей напружений графік, і уряд, мій партнер, має відчувати, яка велика на нас з вами відповідальність.

До речі, про відповідальність. Щойно мені доповіли, що за моїм наполяганням керівника Державної міграційної служби відправлено у відставку (*Оплески*). Бо саме по лінії цього відомства європейські партнери пред'явили нам найбільшу кількість нарікань.

І, нарешті, з 1 січня 2016 року Угода про асоціацію, підписана рік тому, починає діяти повною мірою, — попри марні старання та безсилу злобу нашого колишнього “стратегічного партнера”.

Я дуже хотів би бачити в уряді віце-прем'єра, відповідального за євроінтеграцію, і я просив би уряд і коаліцію вирішити це надзвичайно важливе для України питання.

Масштабна макрофінансова допомога з боку МВФ та інших міжнародних організацій, держав Євросоюзу, США, інших країн (найсвіжіший приклад — рішення країн Великої сімки підтримати Україну в питанні реструктуризації наших зовнішніх боргів) — все це разом з непростими і дуже непопулярними рішеннями та ефективними діями всіх гілок влади дозволило уникнути дефолту, вдалося стабілізувати макроекономічну ситуацію, вдалося, що майже неможливо в умовах воюючої країни, без затримок виплачувати зарплату й пенсії, уповільнити падіння економіки, подолати паніку на валютному ринку.

На жаль, у світовій історії немає прикладів, коли країна, проти якої здійснюється агресія, демонструвала б економічний бум і зростання соціальних стандартів.

Згадаймо апокаліптичні настрої осені минулого року. Припинення постачання газу з Росії, величезний дефіцит вугілля, віялові відключення електроенергії по всій країні — все це, дійсно, не додавало оптимізму. Снігу і морозу дехто чекав, неначе кінця

світу. Але ми не просто перезимували з теплом і світлом, ще й зіскали, вперше за 23 роки незалежності, з російської газової голки. Ми вперше забезпечили реверсне постачання блакитного палива з Європи та істотно знизили залежність від росіян. Це зветься — не словом, а ділом — енергетична безпека, диверсифікація, те, про що говорили 23 роки.

У країні на газовому ринку немає більше жодних посередників, які десятиліттями паразитували в цій сфері. Монополії та шантажу “Газпрому” покладено край! І хоча Стокгольмський арбітраж лише у 2016 році винесе рішення за нашим позовом до “Газпрому”, ми вже значною мірою ліквідували негативні наслідки контракту 2009 року, коли ціна газу для України була в півтора-два рази вищою, ніж для Європи. У першому кварталі минулого року наша залежність від Росії по газу перевищувала 90 відсотків, а у першому кварталі цього року частка російського газу в експорті становила лише 37 відсотків. Ми вже маємо понад 10 постачальників газу з Євросоюзу, і це одна з найсуттєвіших змін стратегічного порядку, одна із найважливіших у наших реформах, яку слід безповоротно закріпити в найближчий рік-півтора.

Реформи — ключове слово у моєму сьогоднішньому посланні. Щоб створити реальні умови для їх початку, я ухвалив тоді непросте рішення про розпуск старого парламенту та дострокові вибори до нової Верховної Ради, які виявилися найбільш чесними, прозорими і демократичними в історії України. Ми з вами, і я за це вам дуже вдячний, сформували реформаторську більшість, коаліційний уряд, за який несе відповідальність вся коаліція, з чіткою програмою змін. І саме з цього моменту почався відлік періоду реформ.

Якщо уявити себе шеф-кухарем, можна сказати, що чимало блюд вже в печі. Для якихось підходить тісто, для інших — зібрані всі необхідні інгредієнти. Є й такі страви, що ми з вами навіть не знали їх рецепту. Все це називається “поточним статусом реформ” у словнику Національної ради реформ. Своїм указом

я створив її з представників усіх гілок влади та експертів, представників громадянського суспільства для координації всіх реформаторських проектів.

П'ять-шість місяців — це занадто малий термін для того, щоб відчутти результати. Але й чаша терпіння у людей переповнена, а іншого варіанта, ніж прискорюватися, не існує. Реформи ще не на фініші, але вже й не на старті. Зміни й напрацювання відчутні здебільшого для експертів та учасників самого процесу. До кінця року перші зміни обов'язково мають стати помітними для всього суспільства.

Ми лише на стадії зведення фундаменту реформ. Але я, так само як і всі, незадоволений темпами і прискорюю процеси, як тільки може Президент це робити в умовах парламентсько-президентської республіки.

Що мене особисто турбує і що найбільше дратує суспільство? Корупція і боротьба з нею. Що у нас в активі, крім твердої політичної волі? Активно створюємо законодавчу базу і будуємо інфраструктуру боротьби з корупцією. Ключове — безпрецедентно відкриті підбір та призначення директора Національного антикорупційного бюро. Незалежна комісія з громадських авторитетів обирала серед приблизно 170 кандидатур. Тепер до бюро так само на конкурсній основі прозоро шукають детективів, і така прискіплива селекція потребує деякого часу. Тим не менше перші детективи з'являться вже в червні, а в жовтні бюро має почати повноцінні розслідування.

Ухвалено європейський Закон “Про прокуратуру”, та й новий Генеральний прокурор виявився набагато активнішим та ефективнішим за попередників. І, між іншим, на прокуратуру теж чекають скорочення, чистки і конкурсний набір нових місцевих прокурорів та їхніх заступників.

У Києві нова патрульна служба, створенням якої опікується Ека Згуладзе, вже за кілька тижнів має покласти край легендарним поборам на дорогах. Розпочато ухвалення законів, які регламентують реформу МВС, відокремлюють силові структури

від політичних, створюють муніципальну варту та нову поліцію. До речі, її майбутнім очільником я бачу саме таку людину, як Ека Згуладзе, — чисту, не пов'язану корупційними зв'язками, рішуче налаштовану на реформи. Хоча це справа, безумовно, парламенту та уряду.

В Антикорупційному бюро, Генеральній прокуратурі, МВС у рамках моєї стратегії про залучення іноземних фахівців призначено на ключові посади чимало спеціалістів з успішним досвідом ефективної боротьби з корупцією. І ця не єдина перевага іноземців — відсутність зв'язків в українській політичній та діловій еліті, часто-густо корупційних зв'язків, гарантує, що працюватимуть вони, незважаючи на персоналії.

Ескалатори, які протягом кількох десятків років транспортували вантажі з грошима нагору, зупинено й демонтовано. Гучні корупційні скандали, як це не парадоксально звучить, стали позитивним явищем. Це катарсис, свідчення того, що на корупцію перестали сором'язливо заплющувати очі, що з нею, нарешті, розпочинається реальна боротьба, преса і суспільство стали набагато менше терпимими до неї.

Відставки внаслідок таких скандалів — крок уперед, якщо порівнювати з минулими роками, але явно недостатній для сьогоднішнього дня. Ми навчилися виявляти корупціонерів та направляти на них прожектори, але кримінальне покарання, на жаль, ще не стало невідворотним. Справи або валяються в судах, або валяться, або розсипаються ще по дорозі до судів.

Судова реформа є найскладнішою. Та згідно з Законом “Про забезпечення права на справедливий суд” запроваджено нові правила добору суддів. За прозорими правилами сформовано, нарешті, Вищу раду юстиції, завдяки якій почнеться рішуче оновлення суддівського корпусу. Цього місяця Вища рада юстиції вирішить, сподіваюся, досі не розглянуті питання про звільнення понад 300 суддів. Ці справи знаходяться зараз у ній, і значна частина цих звільнень — за доведені звинувачення в корупції.

Ще одна проблема полягає в тому, що певні позитивні зрушення поки що концентруються нагорі. Чим далі донизу — тим менше реальних змін. Велика частина хабарів осідає у середній ланці, суми їх навіть зростають, враховуючи націнку за небезпеку. Те, що корупція стала розглядатися як високо ризикована операція — з одного боку, добре, але з іншого — бізнесу від цього не легше. Люди в масі своїй не контактують особисто з Президентом, Прем'єр-міністром, міністрами чи навіть депутатами. Образ держави в очах пересічного громадянина формують податківець і митник, інспектор соцзахисту, місцевий суддя і даїшник і навіть районна поліклініка. Поки вони беруть — і народ не повірить у щирість наших антикорупційних намірів.

Окремо хотів би продемонструвати перші промені світла в галузі державних закупівель. Все ще крадуть, але ми маємо на сьогодні реальний прогрес. Відкати знизилися, багато схем закрилися, прозорості стало більше, а громадський контроль — щільніший. Кожна тендерна процедура (а їх щороку — 25 тисяч) матеріалізується в сотні аркушів різноманітних документів — там не те, що громадськість не розбереться, сам чорт ногу зламає!

Першим досвідом допорогових закупівель доведено, що економія при їх впровадженні вже становить 20 відсотків. Найактивніше допорогові електронні закупівлі здійснюють, до речі, Міністерство оборони та “Укроборонпром”. Концерн лише на цьому заощадив понад 130 мільйонів гривень, які будуть спрямовані на економіку держави, забезпечення армії. Електронні закупівлі є одним з головних орієнтирів у реформуванні сектору державних закупівель — як допорогових, так і надпорогових. Це — надзавдання 2015–2016 років (*Оплески*). Дуже дякую. Нелегко в коаліції, я бачу. Але, дорогі друзі, іншої коаліції в нас немає.

На жаль, корупція — це не лише проблема державного апарату. Опитування, проведене минулого року Фондом “Демократичні ініціативи” імені Кучеріва, стосовно надання адміністративних послуг, показало, що хабарі переважно ініціюються не

чиновниками, а прохачами. 29 відсотків сказали, що дають, бо так простіше й легше розв'язати проблеми, а кожен п'ятий українець (вдумайтеся!) вважає хабарі нормою життя. І стосується ця норма не лише взаємовідносин з державою, а й процесів усередині бізнес-середовища. 24 відсотки працівників великих компаній, опитаних міжнародною консалтінговою компанією Ernst & Yong, вважають, що неухильне дотримання антикорупційної політики знизить конкурентоздатність їхнього бізнесу. А 20 відсотків зізналися, що вважають виправданим навмисне викривлення фінансових результатів, якщо це є необхідним для виживання підприємств і їхнього розуміння економіки.

Рік тому, промовляючи саме в цій залі, я озвучив антикорупційний пакт між суспільством та владою, який звучить дуже просто: чиновники не беруть, а люди не дають. Можу на сьогодні констатувати — жодна зі сторін цього пакту не дотримується. Розуміючи, що на владі лежить значно більша відповідальність, прошу допомоги суспільства в боротьбі з цим злом.

Щоб отримати належний відгук, нам слід якнайшвидше ухвалити закон, який посилить захист свідків, запровадити так звану угоду зі слідством, коли хабарник нижчого рівня має можливість пом'якшити покарання, якщо допоможе викрити більш високопоставлених корупціонерів (*Оплески*).

І дедалі більше я замислююся таки про необхідність запровадження такої процесуальної дії, як провокація хабаря. Це дуже просто. Це коли спеціально підготовлені та вмотивовані люди під виглядом прохачів перевіряють кожного чиновника на схильність брати. Інструмент багато ким вважається суперечливим, але він однозначно посилить тиск на корупціонерів: сам факт, що люди знатимуть, що хабар може бути спровокованим, у декого забере бажання ризикувати (*Оплески*).

Втім, репресії — лише один із способів боротьби з корупцією. І не головний. Значно ефективнішим є економічний метод, який означає ліквідацію приводів для корупційних дій. Корупція

вже зменшилася там, де проведено дерегуляцію і запроваджено безконтактне спілкування людини з державою, де скасовано сертифікати, дозволи, узгодження та висновки — словом, там, де немає за що вимагати гроші.

Найсвіжіший приклад правильного рішення: днями Мінекономіки виключило зі списку обов'язкових для сертифікації на території України цілу низку імпортованих товарів — від автомобілів і тракторів до дитячих візків і порцелянового посуду. Правду кажучи, сертифікації не було й раніше, просто брали хабарі. А тепер брати не будуть: і хотіли б, а немає за що.

Уряд затвердив План дій щодо регуляції господарської діяльності та спрощення регуляторної бази, який включає в себе перелік 176 конкретних заходів та механізмів їх реалізації. Цю стратегію я повністю схвалюю. Єдине — нам треба прискорити темпи її реалізації. Істотного полегшення ніхто поки що, на жаль, не відчув. А нам, як кисень, потрібні зараз конкретні результати.

“Будь-яке правило має свою вартість”, — писала Маргарет Тетчер у книзі “Мистецтво управління державою”. Чим менше правил — тим менше хабарів. У цьому й полягає економічний та глибинно-філософський сенс дерегуляції.

Одним з головних джерел корупції наразі є, на жаль, державні підприємства. Рухаємося шляхом конкурсного підбору їхніх керівників: цього року за такою процедурою буде призначено щонайменше 20 директорів із списку 50 найбільших підприємств.

Однак заборона на приватизацію створює імунітет для авторів корупційних схем у неефективному державному секторі. Нічого, крім збитків, ці фабрики й заводи, за дуже і дуже рідким винятком, бюджету не приносять. Їхній менеджмент, як правило, приватизований разом з їхніми фінансовими потоками. Це і є те, що називається тіньовою приватизацією, яка вже відбулася. Між політичними силами час від часу не на життя, а на смерть точиться боротьба за посади директорів фабрик і заводів. Одного напувай “укрспиртом”, іншого годуй “укрм'ясом”, а також —

помаж губи “укрсалом”. Цілком природно, що такий порядок речей має багато прихильників, бо смачно, вигідно і дешево, і, головне, — чужим коштом. Державним, народним коштом.

Зрозуміло, що історію української приватизації, як сказав би Винниченко, неможливо читати без брому. Але в нас є два екстраординарні випадки з різницею в десять років, які можуть стати прикладом чесної, конкурентної й прозорої приватизації: продаж “Криворіжсталі” у 2005 році та аукціон по ліцензіях на зв’язок третього покоління цього року. Вчора в мене була зустріч з керівниками підприємств, які інвестували в Україну 11 мільярдів гривень на цьому конкурсі, і на кожній міжнародній зустрічі вони є найкращими пропагандистами України, де стверджують, що на власному досвіді переконалися в чесній і прозорій формі, в якій розподілялися ліцензії на зв’язок третього покоління. Бо Україна залишилася в минулому столітті за рівнем зв’язку, і ті, які перешкоджали цьому конкурсу, чекали великого хабаря. До речі, за кілька років більше половини абонентів гарантовано будуть підключені до системи зв’язку третього покоління, а в 2017 році, я не маю жодного сумніву, відбудеться такий самий прозорий конкурс на частоти четвертого покоління.

Я, безумовно, за щільний контроль парламенту за приватизацією. Чим прозоріше це буде здійснюватися, тим краще. І за те, що саме ви, шановні народні депутати, встановите правила її проведення, і перелік об’єктів для реалізації буде також визначений вами за поданням уряду. У нас залишається більше 1800 підприємств. Життєво необхідними для держави є не більше 200. Звичайно, ми не будемо продавати “Укрзалізницю” чи оборонні підприємства, але хто мені може пояснити, для чого державі аж 14 кінних заводів, які також заборонені для приватизації?

Лешек Бальцерович, виступаючи минулого тижня в Києві, назвав приватизацію однією з головних ефективних економічних реформ, так само як і стабілізацію роботи енергетичного сектора. Хіба не з того, за що нас постійно і найбільше критикують, Польща починала свій шлях до успіху? Врешті-решт, більша частина

підприємств, внесених до списку заборонених до приватизації, за два десятки років не отримали жодної копійчини інвестицій в основний капітал і приречені на програш у конкурентній боротьбі. Обладнання та технології — на рівні 30-х років минулого століття. Вони не виживуть, якщо не отримають ефективних прямих інвестицій і ефективного менеджменту з боку вітчизняних та західних інвесторів. До речі, російські компанії давайте всі разом попросимо не турбуватися.

Разом з дерегуляцією і приватизацією ще одним елементом нашої антикорупційної стратегії є деолігархізація. Але вона не зволиться лише до цього.

Митрополит і видатний громадський діяч Андрей Шептицький, 150-річчя від дня народження якого ми будемо відзначати наприкінці наступного місяця, у своїй книзі-настанові “Як будувати рідну хату” писав: “Тиранія більш небезпечна, ніж зіпсута аристократія або олігархія, але ця знову гірша і небезпечніша від демократії”. Будь-який вчений, який досліджує типологію політичних режимів, скаже, що так звана конкурентна олігархія, дійсно, краща за авторитаризм і є перехідним етапом до ліберальної демократії.

Деякі країни на подібний транзит витратили десятки, деякі й сотні років. Але в нас немає стільки часу! І діяти треба негайно. І я хотів би, щоб всі зрозуміли — це війна не з окремими особистостями, це війна з системою. Що ж робить держава? Знакові наші з вами дії, дорогі друзі: закон про так звані 50 плюс 1 акція, Закон “Про ринок природного газу” і рішення РНБОУ щодо ринку електроенергетики та вугілля. Із непрозорого газового чаду більше не запалюватимуться зірки рейтингу “Forbes”. І вугільними дотаціями з бюджету ми більше не будемо годувати вугільно-металургійних баронів. І там, де у держави є контрольний пакет, він буде контрольним у реальності, а не лише на папері.

Що я отримую у відповідь на таку політику? Брязкіт зброї приватних армій, замаскованих під шахтарів “тітушок”, провокування віялових відключень електроенергії, закриття заводів, жахливий чорний піар! Кожен, хто підлягає деолігархізації, озброєний

великим загальнонаціональним каналом і, обороняючись, гатить по мені з усіх “інформаційних градусів”! Чи не у кожного з них є ручний, залежний і лояльний політичний проект, з якого вони мріють виростити спокійну перспективу для себе і жахливе майбутнє для України.

Чи зупинить мене такий спротив? Ні. Курс на деолігархізацію буде продовжено з позиції моєї самодостатності і незалежності, чого б це мені не вартувало. Бо без перемоги в цій боротьбі Україна не виживе. Приватний бізнес повинен управляти лише власними підприємствами, а не пастися в державних компаніях чи житися бюджетними потоками (*Оплески*).

Так, влада має вести діалог з крупними підприємцями, бо вони створюють робочі місця. Але бізнес не має права говорити з державною владою мовою ультиматумів. До речі, одним з найважливіших рішень у рамках деолігархізації і пов’язаної з цим демократизації має стати перехід до бюджетного фінансування політичних партій (*Оплески*).

І як би важко нам зараз не було, ці видатки я також вважаю пріоритетними, бо незалежність політичних сил є ключовим елементом демократії в Україні (*Оплески*).

Минулого року я особисто профінансував свою президентську кампанію. Витрати моєї політичної сили на парламентських виборах також мали прозорі джерела. І я ні від кого не залежу. Нікому, крім українського народу, не зобов’язаний. Приємно мати таку самостійність в ухваленні рішень, якою інші зараз, в умовах відсутності бюджетного фінансування, похвалитися не можуть, під які патріотичні прапори вони не фарбувалися б. Партії й фракції мають залежати лише від виборців. І бюджетне фінансування — це крок до такої мети. Невипадково ця умова вложена в антикорупційний пакет, який ми маємо прийняти в рамках безвізового режиму, і я розраховую тут на підтримку парламенту (*Оплески*).

Невід’ємна частина деолігархізації — демонополізація, бо саме монополії, що паразитують на державних ресурсах, є економічною основою олігархії. Втрати від картельних змов в Україні

оцінюються в межах від 10 до 22 відсотків ВВП. До 40 відсотків товарів і послуг реалізуються зараз на монополізованих ринках. Це вбиває стимули до ефективності, до зниження ціни, до модернізації і до підвищення якості продукції.

Почати мусили з чистки самого Антимонопольного комітету, який донедавна, вибачте за масло масляне, був монополізований монополістами: 80 відсотків теплової генерації — в одних руках, а комітетчики, хоч би оком хто кліпнув, кажуть: “Монополії немає”. Вчора на Нацраді реформ я дав настанову новому, нарешті обраному і затвердженому голові Антимонопольного комітету застосувати найкращі світові антимонопольні практики. Я ж буду діяти з такою рішучістю, з якою сто років тому Теодор Рузвельт на основі антитрастівського законодавства припинив зловживання олігархів і повернув у США економічну конкуренцію. Треба прийняти політичне рішення про обмеження максимальної частки на певних ринках рівнем максимум у 50 відсотків, а в найважливіших — і 30 відсотків, і за цими новими правилами роздробити монополістів. Вибір їм залишити такий: або коритися жорсткому регулюванню держави, або продавати частку своє присутності.

Саме вільне конкурентне підприємництво має стати основою нашої економічної моделі. Хотілося б, щоб такому баченню відповідала і податкова реформа, яка зараз обговорюється в уряді і парламенті. Традиційно попередні уряди розглядали податки лише з точки зору фіскальної функції. Я впевнений, що зараз нам з вами треба задіяти стимулюючу складову податків.

Я ніби не повинен втручатися в економічні процеси, бо в нашій парламентсько-президентській моделі це прерогатива уряду й коаліції. Однак освіта і досвід диктують фаховий погляд на логіку господарчих процесів. Щоб достатньою мірою примножити національне багатство та забезпечити високі темпи економічного зростання, нам потрібні насамперед економічна свобода і вивільнена економіка, енергія українського підприємництва, яка нічим не буде стримана. Ділити немає чого, примножувати — треба.

І поки що не до соціал-демократії, сьогодні нам більше в нагоді ази тетчеризму та рейганоміки.

Є підстави обережно сподіватися, що в економіці ми пережили найважче. І я дуже сподіваюся, молюся про те, щоб цей рік в історії України був найважчим. І щоб на нашу землю прийшов мир, прийшли реформи, які ми здійснили, і прийшло економічне зростання. І якщо нам тільки вдається уникнути і вдасться, я впевнений, зараз зусиллями міжнародної коаліції, яку ми сформувавши, повномасштабного вторгнення й утриматися в рамках мирного процесу, ще раз підкреслюю — з наступного року має початися період повоєнної відбудови країни. Відновиться економічне зростання і відповідно з'являться ресурси для того, аби знімати найгостріші соціальні проблеми, приділяти належну увагу освіті, науці, культурі, охороні здоров'я.

Ми вже отримали невеликі додаткові надходження до бюджету: частково — інфляційного походження, частково — завдяки детінізації.

І просив би уряд, по-перше, прискорити хоча б на кілька місяців позиції розгляду інфляції і можливої індексації зарплати і пенсій. Робити, безумовно, це слід акуратно, уникаючи будь-яких популістських кроків, щоб не спровокувати, як це раніше вже багато разів траплялося, гіперінфляцію, щоб не дестабілізувати фінансово-економічної ситуації в країні. І брати до уваги те, що частину додаткових доходів ми все ще змушені будемо відправляти на українську оборону.

По-друге, слід виконати всі вимоги закону про припинення нарахування будь-яких спецпенсій з 1 червня поточного року для депутатів, міністрів, суддів, прокурорів, митників тощо.

По-третє, якнайшвидше прийняти закон про єдині принципи нарахування пенсій. Те, чого не робилося 23 роки.

По-четверте, дати людям можливість скористатися, крім солідарної, накопичувальною пенсійною системою, а за їх бажанням — і послугами недержавних пенсійних фондів. До речі,

нагадаю, що у важкому діалозі з МВФ нашими спільними зусиллями, для цього потребувалося багато годин переговорів, нам вдалося зняти їхню вимогу щодо підвищення пенсійного віку, попри те що це — загальносвітова тенденція.

Говорячи про найгостріші соціальні проблеми, не можу обійти мовчанням тему тарифів. Це одна з найважчих і найболючіших реформ, важчої за яку, напевно, вже не буде. Ми прийняли надзвичайно складні й стратегічно правильні рішення. Немає во-роття назад до безпрецедентної ситуації з корупцією в газовій сфері, до дефіциту НАК “Нафтогаз України”, який лише в минулому році перевищував 130 мільярдів гривень, і цей дефіцит покривався з коштів платників податків, державного бюджету. І сьогодні про це ми маємо говорити. Це та ціна, яку платили український бюджет і український платник податків за непрозорість формування тарифів. Вони все одно дотувалися. Але вішалося це на державний борг, який вів Україну в дефолт. І на сьогодні, вже у 2015 році, цей дефіцит у 120–130 мільярдів гривень значним чином скоротився. Сподіваюся, що цього року він становитиме 30–35 мільярдів. Порівняйте ці цифри: 140 і 30–35.

Варто пам’ятати, що з усіх варіантів вирішення застарілої тарифної системи (а в минулому, до реформи це просто нагадувало позицію страуса, який не бачив і не збирався бачити тих проблем, які накопичувалися і наростали), з тих варіантів, які обговорювалися з МВФ, вдалося відстояти найменш жорсткий, бо попередні вимоги були значно більш ризикованими для України і українського народу. Він був би ще м’якшим, якби попередні уряди не зволікали з розв’язанням цієї проблеми і не дурили МВФ обіцянками, які й не думали виконувати.

На жаль чи на щастя, ця доля випала нам. І головне, що ми маємо зробити зараз і до початку опалювального сезону, — забезпечити адресний, дуже простий і дуже надійний захист незаможних через механізм субсидій. Для тих, у кого мало грошей і низьке споживання, зростання тарифів має бути непомітним,

вони не повинні зростати. Кошти, які вони витрачають, мають бути тими самими. І після докорінного реформування системи субсидій право на таку допомогу від держави не може бути обмежено нічим. Місцеві органи влади повинні забезпечити оформлення субсидій всім українським родинам, які потребують, скільки їх не звернулося б з відповідними заявами.

Для того щоб удосконалити систему субсидій, привести її в повну відповідність з кращими світовими практиками і стандартами, ми залучаємо одну з найвідоміших світових консалтингових компаній, яка вже до вересня має значним чином спростити механізм доступу до субсидій — він має бути автоматичним. Систему утворення тарифів також буде перевірено силами кількох найавторитетніших міжнародних аудиторів. І я закликаю політиків не проводити дискусії на шоу, а долучатися до роботи цих компаній з конкретними пропозиціями про перевірку правил нарахування тарифів.

Хочу запропонувати ще кілька кроків, які дадуть змогу краще захистити незаможних. Ми більше ніколи не будемо дотувати заміські палаци такими ж цінами на газ і електрику, як сільські мазанки! І спростити, і збільшити субсидії передусім для мешканців села, які живуть у приватних сільських будинках. Я збираюся внести проект закону про повне розкриття інформації про формування тарифів. Немає нам там чого ховати. Ця інформація абсолютно доступна і має бути зрозуміла і прозора для кожного (*Оплески*).

Ще одна позиція. Вимагаю до початку опалювального сезону зробити актуалізацію норм споживання тепла для будинків без приладів обліку теплової енергії. Для таких будинків слід зробити перерахунок, виходячи з фактичної тривалості та температури попереднього опалювального сезону. За попередніми розрахунками, це дасть змогу перенести від 10 до 15 відсотків від вже сплачених коштів за тепло на минулу зиму як аванс на наступний рік. Це справедливо, це чесно, і ми маємо це робити.

Це — реальний план захисту людей в умовах важкої, обумовленої в тому числі й меморандумом з МВФ, тарифної реформи.

З мого боку було б вкрай безвідповідальним вдаватися до різноманітних радикально-популістських кроків, які зазвичай і традиційно пояснюються любов'ю до Батьківщини та народу, а в результаті кінцевими наслідками найсильніше б'ють насамперед саме по простих людях. Декомунізація, коли вже на те пішло, — це не лише пам'ятники зносити. Комунізм треба насамперед вивітрувати з голови (*Оплески*).

Але я, на жаль, і в цій залі бачу чимало охочих перехопити у покійної вже, я сподіваюся, КПУ лівацькі гасла.

Щодо політичних пріоритетів, то ключовими є демократизація та децентралізація. Дорогі друзі, ми не просто зберегли Україну, під час війни ми зберегли її демократичною, хоча на обмеження прав і свобод мали повне моральне і, до речі, юридичне право у вигляді закону про воєнний стан. Але я попри політичний тиск з усіх боків, попри те, що правовий режим воєнного стану надавав значно більше влади особисто мені, не міг на це піти. Я розумів, яким шоком і випробовуванням його запровадження стане для моїх співвітчизників. Лише уявіть, що цей стан допускає і цензуру, і заборону діяльності партій, і обмеження на пересування по країні, і комендантську годину, і загальну мобілізацію, і конфіскацію майна і грошей на потреби оборони.

Ми плакаємо демократію тому, що ми в неї віримо, тому що вона є нашою цінністю. Україна може існувати лише як демократія. Інакше нас не буде, бо авторитарна Україна залишиться без підтримки світу, втратить одну з ключових відмінностей від Росії і стане, врешті-решт, її здобиччю.

Тому я й залишаюся на платформі парламентсько-президентської республіки і стану першим Президентом, який не збирає повноваження під себе, а ділиться ними з громадами в раках стратегічного курсу на децентралізацію.

Вже з початку 2015 року ми зміцнили фінансову базу місцевого самоврядування. Бюджети міст зросли вже в середньому на 30 відсотків і ці гроші у вільному доступі, а не так, як колись, коли їх треба було зубами вигризати з Держказначейства.

Сподіваюся, що Конституційна комісія ось-ось завершить проект змін до Основного Закону в частині децентралізації, а ви, шановні народні депутати, вже на поточній сесії направите ці зміни до Конституційного Суду, щоб восени їх ухвалити остаточно. Таким я бачу календар цієї реформи (*Оплески*).

Принципової ваги зауваження. Децентралізація не має нічого спільного з федералізацією. Україна була, є і буде унітарною державою! (*Оплески*). І є коло питань, яких децентралізація не торкнеться жодним чином, де навпаки — роль центру збільшиться. Це стосується оборони, національної безпеки, зовнішньої політики та боротьби з корупцією, дотримання законності, прав та свобод громадян, територіальної цілісності України. Відтак децентралізація може стати реальністю вже після осінніх виборів органів місцевої влади та місцевого самоврядування.

Дивно, що й досі є люди, які вважають припустимим відтермінування виборів. У нашій історії таке, на жаль, вже траплялося, але я вам гарантую — більше не повториться. Раніше — будь ласка, це світова практика, пізніше — зась! Ви в Європі та світі такого не побачите. Дата голосування визначена чинною Конституцією, тут все гранично ясно. Єдине, чого я чекаю від вас, мої дорогі партнери, дорога Верховна Радо, — це нового закону про місцеві вибори з відкритими списками (*Оплески*).

Мене питають, чи свідомий я тих ризиків, які несуть місцеві вибори? Звичайно, свідомий. В одних регіонах Москва планує штучно запліднювати російські проекти, в інших — навпаки, стимулювати так звані крайні праві українські, щоб у Європі сахалися від нібито нацизму в Україні. Плани — не оригінальні. Рік тому вони сподівалися, що спрацюють, тепер же, коли ми відродили українські спецслужби, ці задуми приречені. Будемо рішуче

класти край спробам втручання у виборчий процес з боку зовнішніх сил. Час, коли відбуватимуться вибори, — це золота українська осінь, а не кривава “русская весна”.

У новій Стратегії національної безпеки головною загрозою нацбезпеки названо агресію Росії в усіх її формах, спрямовану на виснаження української економіки, підрив суспільно-політичної стабільності з метою знищення держави Україна і захоплення її території. Ця загроза — як той гострий дамоклів меч, що звисає над головою на кінській волосині. У таких умовах, це очевидно, житиме (на жаль, ми мусимо це констатувати) ще не одне покоління українців. Не спромігшись узяти приступом ззовні, ворог буде намагатися підточувати нас зсередини.

Всі якось підзабули, що хрестовий похід проти України починався з економічної агресії — газового шантажу та тотального витіснення українських товарів з російського ринку. У річному вимірі торгівля впала втричі. Це безпрецедентний рівень падіння. Де-факто, крім реальної агресії і війни справжньої, була додана потужна економічна війна. Російська агресія, виснажуючи українську економіку, б’є по рівню життя українців. А ворог і не приховує своїх планів конвертувати незадоволення втомлених та виснажених українців у дестабілізацію ситуації в нашій країні. Хіба не показово, що про третій київський Майдан перш за все говорять саме у Москві?

Водночас зберігається і колосальна загроза поновлення широкомасштабних бойових дій з боку російських терористичних угруповань. Зараз на території України знаходяться 14 російських батальйонно-тактичних груп загальною чисельністю понад 9 тисяч військовослужбовців. Концентрація російських військових поблизу держаного кордону в півтора разу більша, ніж рік тому. Так званий “Росвоєнторг” продовжує регулярно постачати не лише боєприпаси, продукти харчування, речове майно й пальне, а й найновітніше озброєння і найсучаснішу військову техніку.

Рік тому в Москві обіцяли “захистити” російськомовний Донбас, а насправді перетворили його на випробувальний військовий полігон для потреб російської армії, і випробування проводять на живих українцях. Рушниця, яка висить на стіні, рано чи пізно вистрілює. Це правило стосується не лише звичайного театру, а й театру воєнних дій. А з урахуванням добре відомого топографічного кретинізму російських військових “заблукати” вони можуть в будь-який момент, як це сталося буквально вчора біля Мар’їнки. Що показово — біля Мар’їнки вчора напад відбувся рівно о 4 годині ранку. Це така історична паралель! І вчора українські Збройні Сили дали адекватну відповідь. Ми попередили міжнародних партнерів, повернули з лінії відведення артилерію, де вона знаходилася згідно з Мінськими угодами, і відбили атаку російської солдатні! (*Оплески*).

Відбили, незважаючи на те, що “диванна сотня” вже почала знову друкувати: нас оточили, все пропало, все, кінець, ми втекли! На кого ви працюєте — ці авторитетні фейсбуківі й інтернетні видання? Я думаю, що на тих, хто одразу ж зробив спробу скликати позачергове засідання Ради Федерацій Росії з порядком денним таким самим, який ми бачили минулого року, — про надання дозволу на використання збройних сил Російської Федерації на території України.

Хочу їх заспокоїти — без будь-якого дозволу, абсолютно брутально порушивши базові принципи міжнародного права, Росія цинічно та публічно свої війська на території України вже використовує. І зупинили їх лише міць Збройних Сил України і міжнародна солідарність, яка рішуче засудила вчорашнє порушення Мінських угод.

У зв’язку з перманентною загрозою розгортання Росією повномасштабної війни проти України забезпечення обороноздатності нашої держави надовго залишиться нашим ключовим пріоритетом. І як би не було важко, у бюджеті на 2016 рік ми знову (пані Наталко, вибачте) підемо на збільшення видатків на оборону. Бо по-іншому ми країни не захистимо. Чому ми вимушені це

робити? Бо сьогодні Україна воює, як би там не було, часто-густо зброєю XX століття проти росіян, які озброєні зброєю XXI століття. І наше надзавдання — переозброїти нашу армію. Бо бойовий дух і досвід найкращі українські Збройні Сили вже мають.

Розпочато і продовжиться відновлення вищого командного складу Збройних Сил, підвищуючи у званнях і просуваючи на вищі посади тих командирів нижньої та середньої ланки, здібності яких найкраще проявилися в часи війни.

Від латання дір та ремонтування старої техніки ми поступово переходимо до модернізації, розробки, удосконалення та випуску нових видів зброї та військової техніки. Розвиток ВПК своєю чергою має дати технологічний поштовх для всієї економіки.

Різниця з супротивником у ресурсах та потенціалі не повинна зменшувати нашої віри в перемогу. Не забуваймо: Давид здолав набагато дужчого Голіафа. Це саме буде з Україною.

Дорогі друзі! Я хочу нагадати: війна — це не наш вибір! Мій мирний план, озвучений рік тому в цій залі, ліг в основу Мінських угод, котрі за безальтернативну основу для врегулювання схвалені Генеральною Асамблеєю та Радбезом ООН, схвалені всім світом — і до речі, як би це цинічно не звучало, у тому числі й Росією.

План цей дуже добре відомий, не бачу підстав зайвий раз його переказувати. Хотів би ще раз наголосити на трьох ключових його складових: виведення російських військ, зброї, техніки з усієї території України, встановлення українського контролю над кордоном і проведення виборів згідно зі стандартами ОБСЄ та Європи, з українським законодавством для того, щоб ми мали справу зі справжніми представниками Донбасу, а не ватажками терористів.

Я впевнений, що вибори відкриють політичний діалог із законно обраними представниками Донбасу, дадуть змогу зупинити спричинену винятково російською окупацією гуманітарну катастрофу, розпочати повоєнну реконструкцію зруйнованої бойовиками інфраструктури.

Громадян України, які є на тимчасово окупованих територіях, я розглядаю як український полонених, захоплених загарбниками. В цьому Донбасу як невід'ємній частині України готові допомагати не лише ми, а й усі наші закордонні друзі. Але вкладати гроші у відновлення інфраструктури вони стануть лише тоді, коли переконаються, що все відбудоване сьогодні не буде зруйноване повномасштабним російським вторгненням завтра. Донбас уже забув би про ту війну, як про страшний сон, якби в Москві миру хотіли би так само, як у Києві!

Ми прагнемо і готові хоч сьогодні відновити всі економічні зв'язки з тимчасово окупованими територіями Донеччини та Луганщини, зняти всі внутрішні бар'єри й обмеження на шляху людей і товарів. Але за умови, що ми відновлюємо контроль над зовнішнім кордоном, як це передбачено Мінськими угодами. А якщо ні, дорогі мої, то немає чого нарікати на жорсткий контроль по лінії зіткнення. Наразі ж українські гуманітарні вантажі та пенсії, які отримують ті, які зареєструвалися на вільній від терористів території, — максимум допустимі. Утримувати й дотувати вбивць-бойовиків, допомагати триматися на плаву бандитам Київ не буде.

Було б безвідповідально і перед всією Україною і перед мешканцями окупованих територій власними ж силами пролонгувати владу кримінально-терористичного режиму. До відчутного прогресу у виконанні Мінських угод рівень економічних зв'язків залишиться на поточному рівні.

Дорогі співвітчизники! Говорячи про війну і мир, не можу не поділитися, що для мене особисто було найважчим у перший рік мого президентства. Біль, пережити який не побажав би навіть найлютішому своєму ворогові. Понад 1 тисяча 700 українських воїнів-героїв і більше 6 тисяч 400 мирних громадян. У військовій статистиці це називається безповоротними втратами, а в серці — це тисячі рубців. Іноді мені здається, неначе кожна душа на шляху в небесній вирій пролетіла через мій кабінет, і з кожною я поговорив. Війна приходить не лише в супроводі смерті. Там, де

смерть, не всюди від війни, а от де війна — смерть з нею в парі, в тандемі. “Тандем” є таким модним словом у Росії.

Прошу вшанувати хвилиною мовчання пам’ять всіх і кожного, які загинули внаслідок російської агресії проти України. Ніколи не забуду і ніколи не прощу!

(Хвилина мовчання)

Дякую. Прошу сідати.

Було б дивним, якби, говорячи про загрозу безпеці України, я обійшов би сьогодні питання НАТО. Російська агресія завдала дошкульного удару по міфах радянської пропаганди. І сьогодні, згідно з опитуваннями громадської думки, кількість прихильників вступу до НАТО вперше в історії України перевищує кількість противників.

У загальнонаціональному масштабі ми легко виграли б референдум про вступ, та тут, після коми об’єктивно виникають кілька “але”. Внутрішнє — це чи не єдине питання, в якому все ще залишаються суттєві розбіжності між регіонами. І зовнішнє — багато хто з наших друзів і партнерів на Заході не дуже вітають такі швидкі й фундаментальні зміни в громадській думці і не схильні прямо зараз відкривати нам двері до НАТО — реальні, а не ті, що на папері. Це правда, яку я маю, нарешті, без дипломатичних вивертів прямим текстом зараз сказати країні. Ми з вами, шановні народні депутати, у цьому питанні не збираємося жодним чином озиратися на Москву. Ми будемо виходити виключно з позицій українського народу. Але й ігнорувати думку наших партнерів буде дуже непросто. Тим не менше ми будемо дуже жорстко відстоювати наші інтереси.

Минулого року із Закону “Про засади зовнішньої і внутрішньої політики” прибрали пункт про позаблоковий статус України. Минулого місяця, як я вже казав, ухвалено Стратегію національної безпеки України. Вона ставить за мету членство в НАТО, а орієнтація на стандарти Альянсу проходить червоною ниткою через увесь документ. Усе, що ми збираємося робити у сфері безпеки, буде уніфіковане під натівські стандарти.

Наше завдання — повне досягнення всіх необхідних для вступу критеріїв, які, до речі, значною мірою збігаються з критеріями для членства в ЄС.

Право ж приймати остаточне рішення в цій чутливій та надзвичайно важливій сфері належить винятково, ще раз наголошую, українському народові. На референдумі. Але не дозволю цим питанням розхитувати країну, бо зараз єдність країни для мене і для всіх нас — понад усе (*Оплески*). І трохи якось ніяково, коли одні і ті самі люди третьому Президентові вставляли палки в колеса навіть в отриманні ПДЧ, а п'ятому “нічтоже сумняшеся” дорікають, що Україна й досі не є членом НАТО. Дуже дивна трансформація (*Оплески*).

Дорогі співвітчизники і шановні народні депутати! Наприкінці — стисле резюме наших найголовніших завдань на рік.

Продовжити деолігархізацію і децентралізацію. Розпочати демонополізацію. Завершити створення ефективної інфраструктури для боротьби з корупцією і перейти в тотальний спільний наступ на неї. Почати очищення суддівської касти. Забезпечити з початку 2016 року відновлення економічного зростання, для цього завершити санацію банківської системи і провести податкову реформу. Зберегти, до речі, єдиний податок для малого та середнього бізнесу. Особливу увагу приділити аграрній галузі як такій, що є однією з основ конкурентоспроможності країни на світових ринках. Уже в цьому році — розпочати індексацію зарплат і пенсій. Відшліфувати до досконалості систему адресних субсидій для тих громадян, яким не по кишені нові тарифи. Запустити, нарешті, реформу системи охорони здоров'я — досить тут ховати голову в пісок і дурити людей байками про безкоштовну медицину. І далі нарощувати витрати на зміцнення обороноздатності. Військовим — бути готовими як до відновлення наступу ворога на Донбасі, так і до повномасштабного вторгнення по всьому периметру кордону з Російською Федерацією. Ми маємо бути реально готовими до цього. Дипломатам — унеможливити обидва цих сценарії,

зміцнювати міжнародну коаліцію на підтримку України. До врегулювання ситуації на Донбасі та повернення Криму не допустити зняття санкцій проти агресора. У 2016 році — отримати безвізовий режим з ЄС. Це, шановні народні депутати, наші з вами спільні завдання і спільна відповідальність!

Маю намір, до речі, підтримати програму Go Global, яка визначає вивчення англійської мови одним з пріоритетів стратегії розвитку. Україна на сьогодні у глобальному рейтингу залишається серед країн з найнижчим рівнем володіння англійською мовою, що є природним бар'єром для українців для переорієнтації на західні цінності та стандарти. Це обмежує наш доступ до наукових досліджень, які на 80 відсотків публікуються in English, 55 відсотків web-сторінок також написані англійською.

Програма стосується не лише молоді. Володіння англійською мовою стане ключовим критерієм при прийомі на державну службу, і я думаю, що це поступово має запроваджуватися вже в найближчі роки. Але пріоритет української мови залишається беззаперечно. Україна живе зараз, я сподіваюся, у столітті української мови. 2016 рік ми проголосимо роком англійської мови в Україні.

Закликаю, ні, наполягаю на ухваленні остаточного рішення, дорогі друзі, про скасування депутатської недоторканності та обмеження недоторканності суддівської. Прошу продовжити той добрий тренд, який ви продемонстрували вчора. Цей крок був правильний, але недостатній. Каста недоторканих має бути ліквідована!

Проміжні результати наступного етапу спільної роботи ми підсумуємо восени. Під мікроскопом буде розглянута діяльність кожного міністра. Здійснювати (і я не уникаю цього) реформатування Кабінету Міністрів — не мої повноваження. Я не знімаю і не призначаю урядовців та міністрів. Але, якщо цього не зробить сама коаліція, інколи можна бути впевненим, що цього може зажадати суспільство. Але моя принципова позиція: будь-які зміни в уряді мають відбутися лише за умови збереження чинної коаліції

і її єдності. Своєю чергою, єдність коаліції не має перетворюватися на кругову поруку — повинна бути чесна й відверта розмова.

Насамкінець дозвольте звернути увагу на маленьку, але показову деталь. Аналітичні матеріали від Національного інституту стратегічних досліджень вперше, дорогі і шановні народні депутати, роздані вам не у вигляді паперових гробухів, а на компактних флешках. Це не лише свідчить про стурбованість екологічними проблемами, а й символізує перехід до електронного урядування (*Оплески*).

Цю програму я визначив як одну з найголовніших на наступні роки. Електронний документообіг, електронні сервіси та адміністративні послуги, електронні тендерні закупівлі, електронні звернення і петиції, цифрові підписи, максимально широкий доступ громадян до баз даних і державних реєстрів — це неначе ключ, який дає нові можливості в боротьбі з бюрократією і корупцією. Тому й спротив цій реформі, який чиниться консервативно-ретроградними силами, — колосальний. Але — марний.

Всі, які протидіють реформам і перешкоджають Україні стати успішною, а саме: олігархія, корумпована бюрократія, країна-агресор та її нечисленна п'ята колона, яку ворог намагається підживлювати в Україні, — програють.

За останній рік я ще раз переконався: ми, українці, — унікальний, героїчний народ зі звитягою і силою духу якого мало хто у світі може зрівнятися.

Я схиляюся перед моїм рідним українським народом, перед тією силою, витримкою і мудрістю, яку продемонстрували й зараз демонструють українці.

Дорогий український народе, я дякую за це. Дякую вам, мої дорогі співвітчизники!

Наша країна заслуговує на успіх. І так і буде!

Слава Україні!

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

(Після перерви)

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати! Час перерви вичерпаний. Заходьте, будь ласка, до сесійного залу для продовження нашої роботи. Секретаріате, прошу повідомити депутатів, що час для роботи прийшов.

Шановні колеги, я настійливо рекомендую заходити до залу. Прошу голів фракцій змобілізувати особовий склад фракцій для участі в роботі. Я прошу сказати і секретаріату Верховної Ради, і секретаріату фракцій, щоб депутати негайно заходили до залу. Дуже прошу покинути буфет, кулуари, заходити до залу. Будь ласка.

Шановні колеги, займаємо робочі місця. Спробуємо почати розгляд питання.

Я дуже прошу заходити до залу, щоб ми розпочали розгляд питання.

Отже, починаємо нашу роботу. Згідно з Регламентом після Щорічного послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України ми переходимо до розгляду питань порядку денного в першому читанні.

Першим за порядком денним маємо розглянути важливий проект Закону “Про внесення змін до Закону України “Про порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України” ([№2953](#)). Прийняття такого закону дасть змогу залучати іноземні війська, у тому числі війська НАТО, для боротьби з тероризмом.

І тому прошу підтримати пропозицію про розгляд даного законопроекту за скороченою процедурою. Будь ласка, голосуємо, колеги.

“За” — 89.

Дякую.

Немає ще достатньо мобілізаційних ресурсів.

Давайте почнемо розгляд даного законопроекту, а потім під час обговорення ще раз підтвердимо нашу позицію.

До доповіді запрошується заступник міністра оборони Мехед Петро Миколайович. Будь ласка.

МЕХЕД П.М., *заступник міністра оборони України*. Шановний головуючий! Шановні народні депутати України! Проект закону розроблено Міністерством оборони України на виконання указу Президента України №116 від 2 березня 2015 року, яким введено в дію Рішення Ради національної безпеки і оборони України “Про звернення до Організації Об’єднаних Націй та Європейського Союзу стосовно розгортання на території України міжнародної операції з підтримання миру та безпеки”.

Проектом передбачається унормувати питання проведення міжнародної операції на території України шляхом розширення підстав для допуску та перебування підрозділів збройних сил іноземних держав на території України, для чого пропонується доповнити статтю 3 проекту закону пунктом такого змісту: “надання Україні на її прохання допомоги у вигляді проведення на її території міжнародної операції з підтримання миру і безпеки на підставі рішення Організації Об’єднаних Націй або Європейського Союзу”. Уточнення обмежень допуску підрозділів збройних сил інших держав та вимог до Міжнародного договору України про допуск підрозділів збройних сил інших держав у частині, що стосуються заборони допуску на територію України підрозділів збройних сил держав, які не визнали її незалежності та територіальної цілісності або висувають до неї територіальні претензії, розв’язують проти України збройну агресію.

Реалізація такого закону дасть можливість забезпечити нормалізацію обстановки, відновлення правопорядку та життєдіяльності конституційних прав та свобод громадян у населених пунктах Донецької та Луганської областей, розташованих у районі проведення АТО, а також сприятиме поверненню жителів до вимушено

залишених місць постійного проживання, уможливить ефективно імплементувати Мирний план Президента України та комплекс заходів з виконання Мінських домовленостей.

Прошу підтримати за основу та в цілому.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запрошую до співдоповіді голову Комітету з питань національної безпеки і оборони Пашинського Сергія Володимировича. Будь ласка.

І прошу народних депутатів заходити до залу, займати робочі місця. Це дуже важливий законопроект.

ПАШИНСЬКИЙ С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Народний фронт”). Добрий день, шановні колеги! Кабінет Міністрів вніс проект Закону “Про внесення змін до Закону України “Про порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України” (№2953).

У чому відмінність і які новації? Я просто хочу, щоб усі розуміли, що це дуже важливо, і прошу все-таки, щоб ми сконцентрувалися і прийняли цей важливий законопроект.

Перше. Пропонуємо запровадити норму про те, що ми можемо звернутися до ООН та ЄС про введення миротворчого контингенту.

Друге. Ми говоримо, що країна-агресор не може брати участі в цьому миротворчому контингенті навіть якщо там буде мандат ООН. Ви знаєте, що Російська Федерація заявила, що визнає миротворчий контингент і цю концепцію тільки тоді, коли російські війська матимуть мандат. І це дуже важливий момент.

І третє. Ми чітко визначаємо держави і те, що можемо скасовувати запрошення у випадку порушення мандата перебування,

і що ми повинні забезпечувати належний контроль з боку України за перебуванням цих контингентів на території України.

Дуже зрозумілі логічні зміни та доповнення. Комітет учора одноставно ухвалив рішення звернутися до Верховної Ради і просити прийняти проект за основу та в цілому.

Водночас, пане головуючий, я прошу вас відтермінувати розгляд цього проекту закону, тому що народні депутати, які так багато говорять про обороноздатність та про любов до Батьківщини, просто ігнорують свою безпосередню роботу як законодавців, і в даний момент не знаходяться в залі.

Додатково хотів би поінформувати шановних колег народних депутатів, що мною та секретарем комітету внесений законопроект [№2011](#), суть якого полягає в такому. У нас значно збільшилася армія, і тих бюджетних коштів, які ми виділили, а це досить велика сума, є певний дефіцит по певних напрямках. Один напрям — це харчування Збройних Сил. Тому що на сьогодні чисельність Збройних Сил набагато більша, ніж бюджет, який ми прийняли в кінці минулого року. І другий напрям — забезпечення пально-мастильними матеріалами.

Пане головуючий і шановні члени коаліції, ми просимо включити до порядку денного законопроект №2011, прийняття якого дасть змогу державному підприємству “Укртранснафтопродукт” поза межами бюджетних асигнувань відвантажувати Збройним Силам України арештовані в рамках кримінальних проваджень світлі нафтопродукти.

Це дуже важлива й актуальна тема. Ви знаєте, що зараз не тільки відбуваються бойові дії, а й ідуть навчання, і виділений ліміт нафтопродуктів уже практично вичерпаний. Фактично ми дамо на 1 мільярд гривень більше ресурсів.

Прошу підтримати законопроект №2953 за основу та в цілому, але спочатку провести сигнальне голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Шановний промовцю, ми не будемо переносити розгляду даного питання. Я просто ще раз закличу голів фракцій, щоб зв'язалися з народними депутатами і закликали їх повернутися на робочі місця. Наголошую, це один з найпринциповіших проектів законів, які ми розглядаємо сьогодні, прийняття якого дасть можливість Україні залучити для боротьби з тероризмом міжнародні Збройні Сили. Це вкрай важливе і принципове питання для України, яка перебуває у стані війни з агресором. Тому я дуже прошу голів фракцій відповідально закликати всіх депутатів прийти до залу і зайняти робочі місця.

А поки голови фракцій обдзвонюють депутатів, я попрошу народних депутатів записатися на виступи для обговорення: два — за, два — проти. Будь ласка, проводиться запис.

До слова запрошується Ігор Мосійчук від Радикальної партії. Будь ласка, з трибуни.

МОСІЙЧУК І.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановний пане головуючий! Шановні колеги! Шановний український народе! Це надзвичайно важливий законопроект, особливо підпункт 2 пункту 1, у якому йде мова про недопущення участі в миротворчій операції представників країни-агресора. Фракція Радикальної партії підтримуватиме даний законопроект за основу і в цілому.

Водночас хочу наголосити, що позиція Радикальної партії полягає в тому, що миротворчий контингент має вводитися на кордон України з Російською Федерацією, а не на лінію тимчасового розмежування (*Оплески*).

Заслухавши менше години тому щорічне послання Президента, ми констатуємо, що Президент, на жаль, не сказав жодного слова щодо звільнення окупованих територій та анексованого Криму. Мова йшла про оборону, про підвищення боєздатності, про реформування українського війська, але жодного слова не

було сказано про звільнення окупованих територій. Це є принциповим питанням, тому що в українському політикумі останнім часом починають домінувати думки про можливий обмін окупованих територій на Донбасі на анексований Крим і подібні.

Ми категорично протестуємо проти цього і наполягаємо, що українське військо має готуватися до звільнення окупованих територій. І саме цій меті має слугувати запрошена міжнародна миротворча місія.

Голосуємо за законопроект за основу і в цілому.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Дякую вам.

До слова запрошується Мамчур Юрій Валерійович, “Блок Петра Порошенка”.

МАМЧУР Ю.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія “Блок Петра Порошенка”)*. Дякую, пане головуєчий. Шановні народні депутати! Звертаю увагу на необхідність прийняття даного законопроекту в цілому. Тому що вчорашній випадок, який стався у Мар’янці, показує, як країна-агресор поводить себе, порушуючи всі Мінські домовленості. У разі якщо буде прийнято рішення про введення міжнародної миротворчої місії, ми як законотворці повинні створити необхідне підґрунтя.

Фракція “Блок Петра Порошенка” одностайно підтримує даний законопроект і запрошує всіх узяти участь у цьому важливому голосуванні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже вам дякую.

Від Блоку Юлії Тимошенко Андрій Кожем’якін. З трибуни.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"). Дякую, Андрію Володимировичу. Тільки не блоку, а фракції "Батьківщина".

Шановні колеги! Порушення Росією міжнародних угод щодо гарантій безпеки України, забезпечення її незалежності та територіальної цілісності, анексія Криму та розпалювання російськими агресорами сепаратизму і збройного конфлікту на сході України поставили нашу державу перед необхідністю звернутися до світового співтовариства з проханням про допомогу. Внаслідок неможливості забезпечити контроль України за окремими ділянками кордону з Російською Федерацією на підконтрольні терористами території нашої держави з Росії систематично надходять зброя, боєприпаси, важке озброєння та іноземні найманці. Це створює передумови для збереження напруженості як у зоні АТО, так і в країні в цілому.

Нестабільна ситуація в населених пунктах частини Донецької і Луганської областей, порушення бойовиками конституційних прав і свобод громадян змусили значну частину мешканців цих областей покинути свої домівки та шукати притулку. За таких умов проведення міжнародної операції з підтриманням миру і безпеки в Україні за участю миротворчого контингенту — це один з найприйнятніших варіантів хоча б часткового розв'язання існуючих на сьогодні проблем. Це уможливить певним чином нормалізацію обстановки в регіоні, відновлення правопорядку та життєздатності, зниження градусу військової напруги.

Тому фракція "Батьківщина" підтримує цей законопроект і теж голосуватиме і за основу, і в цілому.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. І вибачте, будь ласка, за некоректну назву фракції.

До слова запрошується Шурма Ігор Михайлович, “Опозиційний блок”.

ШУРМА І.М. “Опозиційний блок”. Судячи з оголошення про розгляд даного питання, дійсно, можна зробити висновок, що цей законопроект є дуже важливим. А якщо він є дуже важливим, то такий законопроект не можна розглядати з порушеннями, оскільки в майбутньому такий закон сприйматиметься як такий, що прийнятий поза законом.

Я хотів би знати, за якою процедурою ми розглядаємо цей законопроект? Відповідно до закону України про Регламент депутатський зал повинен визначитися голосуванням, за якою процедурою проводити розгляд — за скороченою чи за повною.

Пане Андрію, було 89 голосів за скорочену процедуру. Це означає, що такий законопроект повинен розглядатися за повною процедурою, і відповідно до основних доповідачів повинні були бути запитання. Їх немає. Який висновок можна зробити?

Перше. Щоб були в залі всі депутати, треба, напевно, вийти з такою пропозицією, щоб на час відкриття сесії о 10 годині та після обіду приходив Президент України. Тоді принаймні хоча б коаліція буде присутня в повному складі.

Друге. Відсутність депутатів сьогодні в залі під час розгляду цього законопроекту, напевне, засвідчує те, що вони не дуже й хочуть присутності військових контингентів інших держав на нашій території. Якби вони підтримували таку норму, то, очевидно, були б у залі.

Позиція нашої фракції така. Ми не заперечуємо проти можливості перебування в Україні підрозділів ООН, оскільки Україна сама є членом ООН. Але разом з тим ми категорично проти можливості введення на територію України міжнародної операції за рішенням ЄС. А присутність таких місій буде свідчити про те, що в нас є якийсь жевріючий конфлікт.

Пане Андрію, закликаю дотримуватися закону про Регламент і розглядати проект за повною процедурою, якщо немає достатньої кількості голосів за іншу форму розгляду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за зауваження.

Шановні колеги, чи можна вважати, що ми закінчили обговорення? Закінчили, так? Всі бажаючі виступили? (*Шум у залі*).

Кишкар, “Самопоміч”, 1 хвилина. Будь ласка.

КИШКАР П.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Об’єднання “Самопоміч”). Дякую. Друзі, насправді, є якесь таке внутрішнє переживання щодо норм міжнародного права стосовно перебування підрозділів на території України. Все інше, звичайно, підтримується “Самопоміччю”. І за необхідності вважаємо за доцільне розширити повноваження і можливості, передбачені цим законом, саме в розрізі міжнародного законодавства.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, усі бажаючі висловилися, як передбачено Регламентом. Тому не вважаю, що є будь-яке порушення з цього приводу.

Я прошу народних депутатів зайти до залу. Проводитиметься відповідальне голосування. Шановні колеги, прошу заходити до залу, а не виходити, і приготуватися до голосування.

Нагадую пропозицію профільного комітету — прийняти за основу і в цілому даний законопроект. Це не передбачає зволікань, і тому я зараз з вашого дозволу поставлю на голосування (і прошу всіх зайти до залу) проект Закону “Про внесення змін до Закону України “Про порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України” ([№2953](#)) для прийняття за основу і в цілому.

Прошу підтримати. Голосуємо разом і відповідально. Будь ласка.

“За” — 240.

Дуже дякую за відповідальну позицію народних депутатів України.

Переходимо до розгляду наступного питання порядку денного. Розглядається проект Закону про внесення зміни до статті 16 Закону України “Про приватизацію державного майна” щодо залучення радників до приватизації” ([№2818](#)). Це урядовий законопроект.

Є прохання даний законопроект розглядати за скороченою процедурою.

Прошу проголосувати за скорочену процедуру.

“За” — 168.

Дуже вам дякую.

До доповіді запрошується заступник міністра економічного розвитку і торгівлі Корж Руслан Адольфович. Будь ласка, від трибуни.

КОРЖ Р.А., заступник міністра економічного розвитку і торгівлі України. Добрий день, шановні депутати! На сьогодні згідно з чинним законодавством України з питань приватизації передбачена можливість залучення радників з метою підготовки до приватизації та продажу тільки об’єктів групи Г. Це стратегічні підприємства, підприємства — монополісти на загальнодержавному ринку, підприємства, які потребують застосування індивідуального підходу до приватизації.

Законопроектом пропонується розширити можливість залучення радників на всі групи об’єктів, що приватизуються на аукціоні, за конкурсом та на фондових біржах, при цьому встановивши, що рішення про залучення радників приймається Кабінетом Міністрів України.

Залучення радників є економічно доцільним, оскільки це забезпечуватиме проведення якісного маркетингу об'єкта приватизації, сприятиме ефективній передприватизаційній підготовці, застосуванню досвіду пошуку спроможних та відповідальних інвесторів з виходом на міжнародні ринки інвестицій, збільшенню надходжень до державного бюджету за рахунок визначення об'єктивної ціни та уникнення економічно недоцільних і необґрунтованих витрат під час здійснення його приватизації. Зазначимо, що залучення радників до процесу приватизації не заміняє конкурсної процедури приватизації, а є лише інструментом забезпечення якісної та об'єктивної підготовки об'єкта до приватизації. Залучення радника здійснюватиметься на конкурсній основі. У конкурсі зможуть взяти участь як українські, так і іноземні радники, що мають відповідний досвід та кваліфікацію.

Прошу підтримати проект закону як такий, що спрямований на підвищення ефективності й прозорості процесу приватизації та створення передумов для проведення успішних, масштабних реформ у країні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

До слова запрошується голова Комітету з питань економічної політики Іванчук Андрій Володимирович. Будь ласка.

ІВАНЧУК А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт"). Шановний пане головуючий! Шановні народні депутати! Комітет з питань економічної політики 20 травня розглянув урядовий законопроект №2818 та ухвалив рішення рекомендувати парламенту прийняти його за основу та в цілому.

У даному законопроекті пропонується внести зміну до статті 16, якою передбачається, що Кабінет Міністрів згідно з переліком підприємств, які підлягають приватизації, визначатиме для

Фонду державного майна, до яких підприємств можна залучати радників з приватизації, а до яких не можна.

Дуже простий законопроект і конче необхідний на сьогодні. Прошу його підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Справді, законопроект короткий, але я бачу по залу, що є потреба в його обговоренні, і тому прошу записатися на виступи: два — за, два — проти. Будь ласка.

Від “Самопоміч” Кіраль Сергій Іванович. З місця, будь ласка.

КІРАЛЬ С.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Об’єднання “Самопоміч”). Прошу передати слово Пташник.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пташник. Будь ласка.

ПТАШНИК В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Об’єднання “Самопоміч”). Шановні колеги! Ми підтримуємо саму ідею щодо залучення радника на конкурсних засадах у процесі підготовки об’єкта до приватизації. Але хочу зачитати норму, за яку ми зараз будемо голосувати і яку Комітет з питань економічної політики пропонує прийняти: “Рішення щодо залучення радника приймається Кабінетом Міністрів України”.

Я вибачаюся, тут можливе двояке трактування. Це означає, що Фонд держмайна може проводити якийсь конкурс, а Кабінет Міністрів України (можна так тлумачити) потім буде вирішувати, чи залучати радника, чи ні, і якого залучати. І чітко не визначено,

що саме Кабмін має прийняти рішення щодо залучення радника на підставі результатів відкритого конкурсу, який проводився Фондом держмайна. Тому ми можемо підтримати проект лише в першому читанні і до другого читання його необхідно доопрацювати.

І окремо хочу звернути увагу парламенту і попросити все-таки відходити від практики приймати всі проекти законів відразу за основу та в цілому, тому що ми не розуміємо, за що голосуємо, і не розбираємося, чому голосуємо. Тому що ця пакетна практика голосування за основу та в цілому призводить до того, що ми приймаємо такі норми, які насправді не досягають тієї мети, яка описується в пояснювальній записці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Вовк Віктор Іванович, Радикальна партія, передає слово Галасюку. Будь ласка, з трибуни.

ГАЛАСЮК В.В. Фракція Радикальної партії. Шановні колеги! Ми підтримуємо прийняття цього законопроекту в першому читанні. Надзвичайно вірна ідея щодо залучення радників для того, щоб процеси приватизації відбувалися професійно. Разом з тим наголошуємо на тому, що ці радники мають залучатися на прозорих конкурсних умовах. Не повинно бути жодної дискримінації. Тобто українські компанії, в яких працюють, зокрема, і представники української діаспори, які повернулися на Батьківщину, у яких є відповідний досвід, можуть так само бути радниками, не тільки закордонні компанії.

Але я хочу наголосити на значно важливішому. Приватизація має бути системною, плановою, обґрунтованою, не інструментом одноразового наповнення бюджету, не фіскальним інструментом, а інструментом забезпечення стратегічного розвитку економіки. Це позиція нашої партії щодо приватизації. Саме тому фракція

Радикальної партії звернулася з відповідним запитом до Міністерства економіки надати нам по кожному підприємству, яке включено до переліку підприємств, які планується винести на приватизацію, показники щодо вартості активів, щодо виручки цих компаній, щодо кількості співробітників, щодо тих надходжень, які вони забезпечують до бюджету, і таке інше. Ми повинні дуже ретельно проаналізувати, зробити висновки і приватизувати тільки ті підприємства, які потребують стратегічного інвестора, яким не вистачає великих коштів та досвіду для розвитку. Жодним чином не можна приватизувати лісгоспи та інші стратегічні підприємства, які на сьогодні нормально працюють в інтересах держави і будуть працювати.

Тому, шановні колеги, наша позиція щодо приватизації має бути дуже зваженою. Бо тільки дурний продає тотально, масово державні активи тоді, коли вони коштують найменше. Має бути вибірковий, плановий, систематичний, економічно обґрунтований підхід до приватизації для того, щоб наповнити бюджет, забезпечити ефективне управління тим майном.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Кужель, "Батьківщина". З трибуни, будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"). Шановні друзі! Ви не відчуваєте, що ми рухаємося за інерцією? Скажіть, будь ласка, а де ви зараз бачите приватизацію державного майна? У нас що, є сертифікати? У нас що, населення бере участь у приватизації? Що в нас є? У нас, перепрошую, є продаж державного майна! Це різні речі (Оплески).

Чи потрібен нам Фонд державного майна в такому складі і в такій кількості? Та не потрібен! Достатньо департаменту, де працюватимуть фахівці, які можуть бути і експертами, і радниками, і консультантами. Потрібно взяти 20–30 людей, не весь Фонд державного майна, які працювали б на результат від продажу державного майна. Це перше.

Друге. Я підтримую “Самопоміч”, що виписаний дуже непрозорий, а для мене як для політика зі стажем зрозумілий, механізм призначення радників. Знаючи любов Айвараса до будь-якого бізнесу, крім українського, я розумію, що всі його друзі по інноваційному бізнесу відразу стануть радниками з продажу державного майна. І більше того, зарплату їм ми сплачуватимемо від тої вартості, яку повинна отримати держава.

Шановні друзі, такий законопроект навіть за основу приймати не можна, тому що в ньому немає ідеології. Там знову закладено можливості для розкрадання і розбазарювання українського майна (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Шурма Ігор Михайлович, “Опозиційний блок”.

ШУРМА І.М. “Опозиційний блок”. На даний момент діє Положення про порядок вибору об’єктів приватизації, для продажу яких є доцільним залучення радників, формування переліку таких підприємств та оплати послуг радників, затверджене Фондом державного майна у 2004 році. Положенням встановлено і критерії залучення радників. Ми вважаємо, що і рішення щодо залучення радників має прийматися саме органом приватизації згідно з визначеними цим положенням критеріями та аналізом фінансового стану об’єкта, його організаційної структури, ринків збуту товарів, які ним випускаються.

Враховуючи важливість питання, ми вважаємо, що проект можна прийняти за основу.

А тепер я хочу звернутися не до головуючого, а до Голови Верховної Ради Гройсмана. Володимире Борисовичу, прочитайте стенограму і не підписуйтеся під незаконно прийнятим законопроектом [№2953](#), який був проголосований з порушенням закону про Регламент. За розгляд за скороченою процедурою не було голосів. Це означає, що цей законопроект був прийнятий з грубим порушенням українського законодавства.

Звертаюся до Президента України Порошенка, який був у залі і закликав до законності. Не підписуйте у випадку потрапляння до вас законопроекту №2953, який був проголосований з порушенням Регламенту. Цей законопроект, якщо буде достатня кількість депутатів у залі, якщо вони виконуватимуть свою основну функцію — працювати в сесійному залі, набере достатню кількість голосів. І тоді не буде прецеденту і розмов про те, що закон прийнятий з порушенням.

І зрештою, міжнародний контингент, який буде направлятися сюди, повинен теж розуміти, що він направлятиметься в Україну за законом, прийнятим з грубим порушенням законодавства. Якщо б у Європі так приймали закони, то ніколи б у житті ніякий миротворчий контингент нікуди не їхав!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрій Левченко. З трибуни чи з місця? З місця, будь ласка,

ЛЕВЧЕНКО Ю.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ №223, м. Київ, політична партія “Всеукраїнське об’єднання “Свобода”). Всеукраїнське об’єднання “Свобода”, виборчий округ №223, місто Київ. Ну, по-перше, у нас тут продовжується проект злочинної приватизації. Тому що тут сьогодні виступав Президент

і говорив про заводи, які вирощують коней. Але чомусь не згадувалося про нафтопровід “Дружба”. Чомусь було сказано, що “Укрзалізниця” не приватизується, а насправді планується приватизувати її згідно з законопроектом, який внесений на розгляд Верховної Ради, так само як і масу інших прибуткових стратегічних державних підприємств.

А цей законопроект, який зараз розглядається, — можливість на цій злочинній приватизації вкрасти ще більше грошей з державного бюджету. Взагалі в проекті не визначено сфери повноважень радників. А що вони взагалі будуть радити? Чим займатимуться — ціна продажу, консультування, піар-забезпечення процесу? Взагалі про це нічого не сказано. Не визначено кваліфікаційних вимог до радників, оплати їхніх послуг. Тобто пропонується просто-на-просто під час злочинної приватизації ще додатково вивести державні кошти з бюджету на оплату наближеним радникам. Ось що ви пропонуєте прийняти!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Віктор Пинзеник з трибуни, потім — останнє слово голови комітету, і будемо переходити до голосування.

Заключне, я перепрошую.

ПИНЗЕНИК В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія “Блок Петра Порошенка”). Шановний головуєчий! Шановні народні депутати! У чому головна проблема приватизації? Не в радниках, а в правилах і процедурах. Наведу вам одну інформацію. Завод “Криворіжсталь” був проданий за 24 мільярди гривень. Всі заводи, які були продані до “Криворіжсталі”, дали надходження до бюджету на суму 14 мільярдів гривень. Порівняйте дві цифри: один завод і всі решта заводів. Проблема в тому, що цей завод був проданий на прозорих умовах. Тому проблема приватизації — у прозорості умов.

Я хочу задати питання всім нам. Невже для того, щоб продавати заводи чесно, прозоро, нам треба наймати ще радника і платити за це гроші? Я не бачу мотивів для прийняття цього проекту закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, шановні колеги.

Андрій Володимирович Іванчук, з трибуни. Будь ласка.

ІВАНЧУК А.В. Шановні народні депутати, я з великою повагою ставлюся до всіх попередніх промовців, але хотів би, щоб парламент не вводили в оману. Декілька слів про законопроект, який ми зараз будемо голосувати.

Чинним законодавством визначений перелік підприємств, які підлягають приватизації, по відношенню до яких залучаються радники (*Шум у залі*). Фондом державного майна на конкурсних умовах відбирається радник щодо того чи іншого підприємства. У даному законопроекті уряд пропонує, щоб радників можна було залучати не тільки щодо підприємств з переліку Д, а щодо всіх підприємств, які підлягають приватизації. Це перше.

Друге. Так само Фонд державного майна згідно з розпорядженням, згідно з процедурою буде прозоро відбирати радника. Але перед тим щодо якогось підприємства "х" Кабмін приймає рішення направити на приватизацію. У цьому самому рішенні він приймає рішення залучати радника щодо даного об'єкта Фонду державного майна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу дати завершити, 20 секунд.

ІВАНЧУК А.В. Ми пропонуємо розширити діючу процедуру залучення радників на всі підприємства, і перед тим, як запускається процедура приватизації того чи іншого підприємства, Кабмін приймає рішення віддати на приватизацію з залученням радника чи без залучення. Дуже просто, і тому в нього...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Володимировичу.

Отже, ми провели ґрунтовне обговорення, усі бажаючі взяли слово, висловили свою позицію. Можемо переходити до голосування. Будь ласка, шановні колеги, заходьте до залу для продовження нашої роботи.

Комітет вніс пропозицію прийняти за основу і в цілому, але я цю пропозицію поставлю послідовно, оскільки деякі фракції висловили позицію, що голосуватимуть тільки за основу.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону “Про внесення зміни до статті 16 Закону України “Про приватизацію державного майна” щодо залучення радників до приватизації” ([№2818](#)) за основу. Прошу підтримати. Будь ласка, голосуємо.

“За” — 148.

Дана ініціатива не набрала необхідної кількості голосів.

І тому я поставлю на голосування пропозицію повернути проект суб’єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція повернути суб’єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання законопроект №2818. Прошу підтримати. Голосуємо, будь ласка.

“За” — 187.

Дана пропозиція теж не набрала необхідної кількості голосів.

Переходимо до наступного питання порядку денного, але перед тим у мене є оголошення.

До президії надійшло прохання про оголошення перерви від двох депутатських фракцій — Радикальної партії Олега Ляшка і “Народного фронту”, але вони готові замінити передбачену Регламентом перерву на виступ з трибуни. І тому я запрошую до слова Антона Геращенка. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю., секретар Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Народний фронт”). Уважаемый председательствующий! Уважаемые депутаты! Уважаемый народ Украины! Вчера мы в этом зале дали согласие на привлечение к уголовной ответственности, снятие депутатской неприкосновенности с Сергея Ключева и Сергея Мельничука и показали всему народу, что депутаты у нас такие же обычные граждане, как все, и они должны чтить закон.

Министерство внутренних дел расследует уголовное дело по убийству Олега Калашникова. В рамках этого дела через Аппарат Верховной Рады были отосланы повестки одному из народных депутатов фракции “Оппозиционный блок” Сергею Левочкину. Он был вызван дважды на допросы — 25 и 28 мая и дважды не явился на эти допросы и даже не проинформировал почему.

Я хочу обратиться сегодня к спикеру Верховной Рады Гройсману с требованием обязать Левочкина прийти на допрос. И прошу всех депутатов поддержать данный вопрос. Потому что если господин Левочкин будет показывать, что он избранный, это значит, что он не уважает народ Украины и законы Украины.

Спасибо за внимание (*Шум у залі*).

Это озвученное для прессы обращение министра внутренних дел к Борису Гройсману с просьбой обязать явку господина Левочкина, который скрывается от допроса. Или ему есть что скрывать по делу об убийстве Калашникова, по ситуации с финансированием антимайдана в Киеве?!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Обов’язково передам заяву і прохання міністра.

А зараз згідно з Регламентом переходимо до розгляду проекту Закону “Про внесення змін до Закону України “Про інформацію” щодо визначення норм обов’язкового захисту” ([№2661](#)).

Є пропозиція розглянути даний законопроект за скороченою процедурою. Прошу підтримати.

“За” — 155.

Дякую вам.

До доповіді запрошується голова Державної служби спеціального зв’язку та захисту інформації Зверев Володимир Павлович. Будь ласка.

ЗВЕРЕВ В.П., голова Державної служби спеціального зв’язку та захисту інформації України. Добрий день! Шановний Андрію Володимировичу! Шановні народні депутати! Проект закону розроблено за дорученням Кабінету Міністрів України. Головною його метою, як це не дивно, є вирішення питань національної безпеки. Ми живемо в технологічному просторі, користуємося інфраструктурою, яка забезпечує життєдіяльність телекомунікацій, функціонування транспорту тощо. Не дай, Боже, щоб критично важливі об’єкти були зруйновані. В умовах війни до всього потрібно бути готовими. Ціна ліквідації наслідків колосальна. Але не менш важливим і в мирний час є запобігання втручанню в роботу критичної інформаційної інфраструктури.

Кібератаки на елементи будь-якої технологічної системи можуть призвести до прогнозованих наслідків. І цьому є яскраві приклади з історії. Це і Югославія, і Ірак, і фактично зупинка роботи систем керування транспортом у деяких країнах світу. Тому об’єкти критичної інфраструктури потрібно захищати.

У законопроекті пропонується започаткувати в законодавчому полі використовувати термін “технологічна інформація”. Це зобов’яже суб’єктів критичної інфраструктури, де циркулює ця технологічна інформація, будувати комплексні системи захисту.

Шановні народні депутати, таким шляхом розвивається законодавство і в Європі, і у світі. Створюються центри та національні комісії щодо реагування на комп'ютерні інциденти в окремих галузях економіки, зокрема в енергетиці, захисту мереж водопостачання, газопостачання, телекомунікацій. Світ будує системи захисту критичної...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити, 20 секунд.

ЗВЕРЄВ В.П. Починати потрібно саме з цього — з визначення метаданих, так званих big data, як таких, які потрібно захищати. Це перший крок, але важливий. Не зробивши цього, не побудуєш системи захисту держави. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Павловичу.

До слова запрошується голова Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики Сюмар Вікторія Петрівна. Будь ласка.

СЮМАР В.П., *голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія "Народний фронт")*. Шановні колеги! Комітет з питань свободи слова та інформаційної політики на своєму засіданні розглянув урядову ініціативу, яка підготовлена Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації.

У цілому члени комітету розуміють, що в час війни нам дуже важливо захищати технологічну інформацію. Водночас мусимо сказати, що даний законопроект, на жаль, виписаний таким чином, що до цієї технологічної інформації може бути віднесено все — від будь-якої, даруйте мені, фарби до рецепта українського борщу, які може захищати ДСТСЗІ, бо там є технологічний процес.

Тому є пропозиція для Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації. Коли ви готуєте такі законопроекти, все ж таки ретельніше ставтеся до підготовки і працюйте разом з комітетами. Тому що ми не зрозуміли, що ви мали на увазі безпосередньо, зважаючи на викладені мною аргументи. І ніхто не прийшов на засідання комітету, щоб пояснити, що конкретно, яку інформацію, які об'єкти ви пропонуєте захищати шляхом внесення даної законодавчої ініціативи.

До того ж Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради абсолютно справедливо зазначає у висновку, що якщо ви хочете захищати конкретну інформацію, вносьте пропозиції про зміни до Закону “Про державну таємницю”, і український парламент, розуміючи умови війни, охоче піде назустріч усім подібним ініціативам. Змінювати на сьогодні законодавство про інформацію, яке є дуже серйозним здобутком на шляху до реформ, яке відкриває доступ до інформації, і ось так непродуктивно вносити за загальними визначеннями цілі блоки інформації, які можуть закриватися, не можна, бо це суперечить курсу на відкритість, який наразі проводиться і парламентом, і урядом.

Тому комітет ухвалив рішення направити даний законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Доопрацюєте і внесете проект з конкретнішими формулюваннями — і ми підемо назустріч.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Є потреба обговорювати? Є. Прошу записатися на виступи: два — за, два — проти.

Олег Ляшко, Радикальна партія Олега Ляшка. Будь ласка

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Фракція

Радикальної партії, як і загалом наша партія, завжди в парламенті підтримує законопроекти, спрямовані на прозорість діяльності органів державної влади і на можливість доступу до публічно значимої інформації. І, безумовно, у цьому плані ми підтримуємо виступ колеги Вікторії Сюмар, яка акцентувала на цьому увагу.

Але водночас, шановні колеги, я хотів би звернути вашу увагу на те, що питання захисту інформації, особливо критичної інформації, — це вкрай важлива складова нашої перемоги над ворогом. Коли ворог анексував Крим, коли ворог захопив Донбас, під загрозою опинилися цілі системи зв'язку, у тому числі й спеціального. І Андрій Парубій як колишній Секретар Ради нацбезпеки, знає, про що я говорю.

На превеликий жаль, до сьогодні, більше, ніж через рік після початку російської агресії, у нас не затверджено стратегії кіберзахисту. Ми не маємо системних напрацьованих рішень щодо захисту нашого інформаційного простору, щодо захисту критично важливої інформації, захисту систем зв'язку, комунікацій, Інтернет-простору, публічного простору тощо. Тому я вважаю, що незважаючи навіть на ті недоліки, про які говорилося під час обговорення цього законопроекту, він може бути підтриманий за основу для того, щоб у подальшому доопрацювати його, вилучити з нього норми, які викликають зауваження. Щоб ми з водою не виплеснули дитину!

Коли ми говоримо про повну відкритість інформаційного простору, давайте не забувати, що цією відкритістю, демократією і всім іншим користується і ворог, застосовуючи це проти нас. І потім через це гинуть наші громадяни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Скрипник Олексій Олексійович, “Самопоміч”. З трибуни, будь ласка.

СКРИПНИК О.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Об’єднання “Самопоміч”). Шановні колеги! Шановний пане Зверев! Ситуація з цим проектом закону показує, наскільки ми не підготовлені до серйозної роботи щодо захисту інформації. Як і законопроект погано підготовлений, так і ми зараз не розуміємо, що відбувається.

Наведу один приклад для того, щоб вам стало трошки зрозуміліше. Вже готова ІТішна система “Житло”, підготовлена в Міністерстві оборони, півроку чекає, щоб її сертифікували в нашій системі захисту інформації.

Насправді ми зараз висмикуємо маленький шматочок дуже складної проблеми, яка полягає в тому, що вітчизняна система захисту комп’ютерних систем знаходиться в позаминулому столітті. Ми відстали від європейських норм, законів. З одного боку, у нас є страшенний страх і ми все пересекречуємо, а з другого — ми відстали як щодо технічних, так і щодо конституційних норм захисту інформації.

Тому мені здається, що єдиним правильним виходом є не латання клаптикової ковдри — тут закриємо, там відкриється, big data і таке інше. Це неправильно. Нам потрібне зовсім нове законодавство в системі захисту інформації. І я пропоную не просто повернути цей законопроект на доопрацювання, а вимагати від служби внесення до Верховної Ради і підготовку спеціалістами абсолютно нових проектів законів, сумісних з європейськими нормами і законами. Особливо це стосується нашого військового сектора. Те, що називається C4 — Computers, Communications, Control and Command, де ми дуже відстаємо. Тому що найбільша проблема в армії — саме відставання в системах управління. А ми не можемо нічого зробити, тому що наші підходи щодо захисту інформації відстали від того, що є у світі. Давайте міняти, давайте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, будь ласка, 10 секунд.

СКРИПНИК О.О. Просто давайте приймати нове законодавство.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від фракції “Батьківщина” Власенко Сергій Володимирович, з місця.

ВЛАСЕНКО С.В., *голова Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Всеукраїнське об’єднання “Батьківщина”)*. Дякую, шановний головуєчий. Ну, на відміну від попереднього промовця ми чітко розуміємо, що зараз відбувається в залі. Вносять абсолютно нефаховий, непідготовлений нормативний акт, прикриваючись війною на сході. Це те, що відбувається в парламенті майже кожен день.

При тому вноситься нормативний акт, яким можна перекреслити практично всі досягнення парламенту у сфері відкритості нашої інформації. Тому що цим законопроектом пропонується ввести просте поняття нібито технологічної інформації, під яку потрапляє все. І в цьому я абсолютно погоджуюся з позицією комітету, який говорить про те, що під поняття так званої технологічної інформації можуть захвати інформацію про тарифи, інформацію про недолугі накази, інформацію про те, що цікавить українських громадян.

Тому велике прохання до авторів цього законопроекту. Наскільки я відчуваю позицію залу, зараз законопроект буде направлено на доопрацювання. І це не означає, що зал його поховає. Вам дадуть можливість підготувати якісний законопроект. Можливо, це буде проект закону про внесення змін до Закону “Про державну таємницю” чи проект закону про внесення змін до Закону “Про інформацію”. Але це буде проект нормального закону, який не дозволить приховувати те, що приховувати неможливо за визначенням.

Відтак я абсолютно підтримую позицію комітету і прошу не голосувати за цей законопроект ані за основу, ані, не дай, Боже, в цілому, а коректно повернути його авторам законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Є ще потреба обговорювати? Ще не виступали від “Блоку Петра Порошенка”?

Рибак. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

РИБАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ №202, Чернівецька область, партія “Блок Петра Порошенка”). Виборчий округ №202, Чернівецька область. Справа в тому, що даний законопроект взагалі має корупційну складову. Під закритість цієї інформації в першу чергу потраплять газ, газові мережі, електромережі, телекомунікаційні мережі. Потім забудовнику для того, щоб новий будинок підключити до всіх мереж, треба буде давати або хабара, або якимось іншим чином отримати всю цю інформацію. Тому я закликаю парламент теж не голосувати за цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Шановні колеги, ми провели обговорення. Справді, цим законопроектом порушено надзвичайно важливу тему, бо кібервійна — це один з найновіших складових війни, яку веде проти нас російський агресор. І я як колишній Секретар РНБО пригадую, настільки болючою була ця тема на початковому етапі агресії. Але разом з тим комітет відзначає, що даний законопроект підготовлений недостатньо фахово.

Звичайно, усі народні депутати матимуть можливість визначитися. Але згідно з Регламентом спочатку поставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу, потім — про

повернення суб'єкту права законодавчої ініціативи, і ми ви-
значимося шляхом голосування.

Першою ставиться на голосування пропозиція комітету.
Вона звучить так: повернути суб'єкту права законодавчої ініціати-
ви на доопрацювання.

Отже, ставиться на голосування пропозиція повернути
суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання проект
Закону "Про внесення змін до Закону України "Про інформацію"
(№2661). Прошу підтримати позицію комітету.

"За" — 193.

Говорять, що не встигли.

Шановні колеги, прошу зайти до залу тих, які знаходяться
в кулуарах, зайняти робочі місця, бути уважними. Зараз ми за
пропозицією депутатів зробимо спробу повернутися. Якщо буде
достатня кількість голосів, я поставлю повторно дану пропозицію
на голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про
повернення до голосування законопроекту №2661. Прошу
проголосувати.

"За" — 212.

Дана пропозиція теж не набрала необхідної кількості
голосів.

Згідно з Регламентом ставлю на голосування пропозицію
прийняти проект Закону "Про внесення змін до Закону України
"Про інформацію" ([№2661](#)) за основу. Прошу голосувати.

"За" — 95.

На жаль, жодна з пропозицій не набрала необхідної кількості
голосів.

Прошу депутатів активніше брати участь у роботі.

Ранкове засідання Верховної Ради оголошую закритим.
О 16 годині чекаю всіх для продовження нашої роботи. Прошу без
запізньєнь дисципліновано бути в залі о 16 годині. До зустрічі.

Дякую.

ЗАЯВИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ
ЩОДО ГОЛОСУВАННЯ

До Голови Верховної Ради України ГРОЙСМАНА В.Б. звернувся із заявою народний депутат України СЕМЕРАК О.М. (*загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія “Народний фронт”*): “У протоколі голосування за проект Постанови “Про План законодавчого забезпечення реформ в Україні” ([№2986](#)) прошу зарахувати мій голос “за”.